

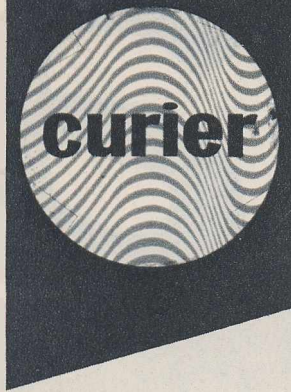
ANUL XV NR. 49 (601) — 3 decembrie 1966

Proletari din toate țările, uniți-vă!

flacăra

Biblioteca
Regi
pedoa

cu planul anual îndeplinit

Colectivul de muncitori, tehnicieni și ingineri ai Uzinei de prelucrare a maselor plastice din Buzău anunță îndeplinirea la toți indicatorii a planului anual. S-au obținut, până la 12 noiembrie, peste prevederile planului 22 000 000 lei la producția globală și marfă. Rezultate pozitive au fost obținute și în ceea ce privește reducerea prețului de cost, sarcină ce a fost îndeplinită pe întregul an. Colectivul uzinei prevede obținerea, până la sfârșitul acestui an, a unei producții peste plan în valoare de aproximativ 23 000 000 lei.

În primele zile din cea de-a doua jumătate a lunii noiembrie și-a îndeplinit planul anual la producția globală și marfă și colectivul de la I.M.C.C.-Sibiu (Industria de conserve de carne). Prin organizarea judicioasă a producției, mărirea randamentului mașinilor și a utilajelor etc., în primele 10 luni ale acestui an s-a realizat o creștere a productivității muncii de 11,4% și 672 000 lei beneficii peste plan. În aceeași perioadă s-au obținut economii suplimentare la prețul de cost în valoare de 1 025 000 lei. De precizat că, până la finele anului, colectivul acestei între-

prinderi anticipează producerea a încă 175 tone preparate carne și conserve peste plan.

Și întreprinderea de produse alimentare și textile din Constanța raporta la 4 noiembrie îndeplinirea planului pe anul 1966 la producția globală, cel al producției marfă fiind la aceea dată depășit cu peste 996 000 lei. Beneficiile peste plan și economiile suplimentare la prețul de cost, realizate numai până în luna octombrie inclusiv, se ridică la 772 000 lei și, respectiv, 421 000 lei.

Realizări remarcabile în îndeplinirea sarcinilor de plan au obținut și ceferiștii de la depoul Cimpulung Moldovenesc-Est, care și-au îndeplinit planul producției globale cu 44 de zile înainte de sfârșitul primului an al cincinalului. În această unitate, în primele 10 luni ale anului, productivitatea muncii a crescut, față de cea planificată, cu 14,17%, prețul de cost a fost redus cu 750 000 lei și au fost economisite 1 271 tone de combustibil convențional. Economii realizate asigură încărcarea suplimentară a 143 trenuri de marfă. Până la sfârșitul anului este previzibilă o depășire a planului producției globale cu 15%, în unități fizice.

amenajări de terenuri pentru irigații

Pentru obținerea de recolte cât mai mari, în tot mai multe regiuni ale țării se desfășoară lucrări de irigații pe suprafețe întinse de teren.

Așa, de pildă, într-o serie de cooperative agricole de producție și gospodării agricole de stat din regiunea Oltenia, după executarea lucrărilor agricole de toamnă, s-a trecut la amenajarea de noi terenuri pentru irigarea culturilor în anul viitor.

La cooperativele agricole de producție din raionul Corabia, de exemplu, se execută amenajări pe o suprafață de 150 ha, în cele din raionul Craiova și raza acestui oraș pe o suprafață de 135 ha iar în raionul Băls pe 50 ha.

Suprafața totală pe care se execută asemenea lucrări în gospodăriile agricole de stat din regiune este de 2 050 ha.

Un sistem modern de irigații este folosit în regiunea Iași. Având ca sursă de apă lacul de acumulare amenajat cu câțiva ani în urmă în apropierea Stațiunii experimentale agricole Podul Iloaiei, folosit și pentru piscicultură, acest sistem va asigura irigarea prin asper-

siune a unei suprafețe de 522 ha. Conducele, confecționate din oțel și, în parte, din azbociment, se îngroapă în pământ în așa fel încât să permită executarea lucrărilor agricole la suprafața solului. Rețeaua de conducte și ramurile de distribuție vor fi alimentate cu apă printr-o stație de pompare de 1 600 KVA, 7 pompe de tip «Jiu» și un hidrofor, iar la suprafața ansamblului de irigații sînt prevăzute 54 de aripi simple de ploaie, avînd fiecare 300 m lungime și cite 12 aspersoare.

Pentru a ilustra eficiența acestui sistem de irigații, precizăm că valoarea producției suplimentare obținute anual de pe suprafața irigată se ridică la circa 2,5 milioane lei.

Și în regiunea Maramureș se fac lucrări de amenajări pentru irigații. Astfel, pe terenurile gospodăriei agricole de stat Dorolț se execută lucrări de irigații și desecări eșalonate pe o perioadă de 2 ani și care vor cuprinde o suprafață de 2 149 ha.

Gh. B. RĂSCHIP

digurile înaintează în larg

În cadrul lucrărilor de modernizare, sistematizare și dezvoltare ale vechiului port și de construcție a celui nou — Constanța-Sud — ce se desfășoară în două etape și care vor plasa Constanța printre porturile moderne ale lumii, un loc important îl ocupă construirea digurilor. Acestea vor asigura dezvoltarea capacității portului, permițînd încărcări-descărcări și pentru vase de mare tonaj, vor apăra portul de furia valurilor, a furtunilor etc.

Pentru a ne da seama de amploarea acestor lucrări, vom preciza că atunci cînd vor fi terminate, cele două diguri

(unul avînd o lungime de aproape 2 800 m iar altul de peste 2 500 m) vor atinge înălțimea de 15-17 m calculată de la fundul mării.

Construcția digurilor a început cu doi ani în urmă, la sfârșitul lunii noiembrie 1964, și, conform proiectului, urmează a fi terminată la finele anului 1968, iar lucrările de finisare la mijlocul anului 1969. Datorită muncii pline de elan a constructorilor, a experienței și a utilajelor moderne pe care le folosesc, există toate premisele ca, așa cum a fost luat angajamentul, digurile să fie gata cu un an mai devreme,

respectiv construcția lor să se termine la sfârșitul anului 1967 iar finisarea la mijlocul anului 1968.

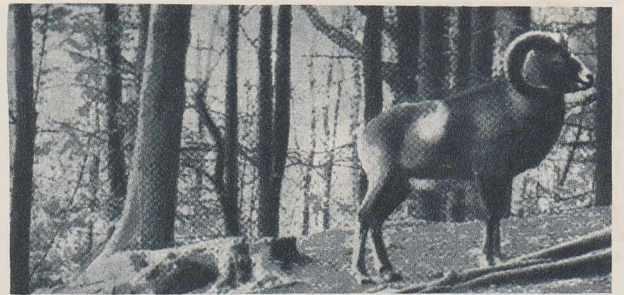
Digul de larg, prevăzut a avea o lungime totală de 2 554 m, a înaintat deja în mare pe o distanță de 1 700 m, iar cel de sud, care în final va fi de 2 780 m, atinge în prezent 1 670 m.

În această ordine de idei, mai precizăm că din cele 6,5

milioane tone de piatră și blocuri naturale ce se vor folosi pînă la construcția finală a digurilor, la care trebuie să mai adăugăm și stabilopozii, pînă în prezent au fost încorporate peste 3 milioane tone de piatră și blocuri naturale, mai mult de 5 800 stabilopozii a cite 20 tone și peste 1 000 stabilopozii de 4,5 tone fiecare.

V. VULPAS

muflonii corsicani în pădurile dobrogene

Cunoscut încă din antichitate pentru carnea sa excelentă, muflonul (*Ovis musimon*) era răspîndit odinioară în toți masivii muntoși ai Mediteranei. În zilele noastre el trăiește răspîndit pe o arie restrînsă doar la insulele Sardinia și Corsica.

Studiile și observațiile de mai tîrziu au arătat că muflonul se poate adapta în pădurile de munte și de șes, dar nu rezistă condițiilor severe ale regiunilor înalte, cu zăpezi durabile. De obicei muflonii preferă acele locuri în a căror compoziție intră și diferite roci — de care se servesc pentru tocirea copitelor.

Pornind de la aceste caracteristici și preocupîndu-se de îmbogățirea și diversificarea faunei noastre, Direcția economiei vinatului din Ministerul Economiei Forestiere a adus în țară un lot de mufloni, colonizîndu-i pentru aclimatizare în zona de sud a Dobrogei, unde solul este presărat la suprafață cu stînci, pădurile ascund suficiente izvoare de apă, iar clima

este apropiată de cea mediteraneană timp de trei anotimpuri pe an. Au fost constituite două loturi de mufloni în pădurile din raza Ocolului silvic Băneasa — fondul de vîntătoare Negureni și fondul Adamclisi, pădurea Talașman.

Acoperit cu blană de culoare brună, muflonul se recunoaște ușor după «șaua» formată din două pete de culoare gălbuie pe spinare și pe flancuri și după «oginda» de aceeași culoare aflată pe partea dinapoi a picioarelor. De la genunchi pînă la copite muflonul poartă «cizmulțe» albe-gălbui, iar pe față o «mască» a cărei mărime crește proporțional cu vârsta și se întinde pînă în jurul ochilor.

Coarnele răsucite în spirală sînt striate și ajung la lungimi de circa 60 cm, alcătuiind frumoase trofee vîntătoarești.

Și încă un indiciu, de astă dată culinar: carnea de muflon este foarte gustoasă și se prepară la fel ca cea de berbec sau de căprioară.

Ion Valeriu POPA

„ne vorbesc beneficiarii“

La Complexul de industrializare a lemnului din Reghin (Regiunea Mureș-Autonomă Maghiară) apare un panou cu titlul: «Ne vorbesc beneficiarii». Pe acest panou se publică extrase din adresele beneficiarilor produselor complexului, care conțin laude sau — cînd e cazul — observații critice și propuneri pentru îmbunătățirea produselor. Se știe că produsele complexului din Reghin — instrumente muzicale, ambarcațiuni sportive etc. — sînt binecunoscute și apreciate și peste ho-

tarele țării. De aceea, pe panou se pot citi adesea și aprecierile și observațiile unor beneficiari din străinătate (Turcia, R.F.G., Anglia etc.).

Creatorii instrumentelor muzicale din Reghin, după ce au reușit un frumos succes la concursul internațional de instrumente muzicale din Liège (Belgia) se pregătesc acum pentru participare la concursul din Poznan (R.P. Polonă).

Bela BENCZEL

robinia pseudacacia oltenica

Dintre speciile forestiere aduse la noi de pe alte meleaguri, salcîmul s-a adaptat cel mai ușor condițiilor pedoclimatice ale României.

Adus în țara noastră în secolul al XVIII-lea prin Turcia, Serbia și Austria, salcîmul s-a dezvoltat atît de bine, încît în sudul Olteniei a înlocuit în înălțime exemplarele din locul său de origine: America de Nord.

Preocupați de identificarea și selecția unor varietăți de lemn de salcîm cit mai valoroase, cercetătorii de specialitate au reușit să identifice în raionul Calafat, la punctul numit Grindul cu Bani, o nouă varietate, complet necunoscută pînă în prezent și a cărei existență nu este încă semnalată nici în patria sa de origine.

Supus la diferite încercări tehnologice, lemnul provenit

coperta noastră

ALEXA MEZINCESCU, în baletul «Frumoasa din pădurea adormită» (vezi pagina 7).

Fotografie de Eugen IAROVICI

FLACARA. Redacția: București, Piața Științei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. TARIF DE ABONAMENTE: 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei“.

din această varietate s-a dovedit superior celui de salcîm comun, fiind mai durabil, mai dens și mai intens colorat în galben, însușiri care îl fac apt

pentru derularea în furnire estetice utilizate la fabricarea mobiliei.

I.P.

pionierii și istoria patriei

Noua fundamentare a Organizației Pionierilor din Republica Socialistă România favorizează inițiative mai bogate pe linia educării sentimentului patriotic al tinerei generații. În această direcție unele unități pionierești din raionul Titu, regiunea București, înscriu în activitatea lor succese demne de semnalat. Astfel, existența Palatului Brîncovenesc din comuna Potlogi (și a unor săpături arheologice efectuate aici) a creat posibilitatea materială ca unitatea de pionieri din localitate să-și propună organizarea unui muzeu care să conțină exponate în legătură cu istoria lui Constantin Brîncoveanu — numeroase documente și obiecte de interes arheologic găsite în arhiva Bisericii Domnești de la Potlogi. Micii

cercetători își mai propun realizarea unei monografii a Potlogilor.

De asemenea, pionierii din comuna Odobești vor organiza un concurs de tipul «Cine știe, răspunde», avînd ca temă cunoașterea documentelor care atestă existența pe teritoriul acestui sat a civilizației din epoca culturii La Tene. Pionierii din comuna Bolintin Deal vor iniția o excursie pe urmele lui Tudor Vladimirescu (pe teritoriul actual al raionului Titu), știut fiind că, în retragere, pandurii au poposit «pe apa Ciorogirlei».

Alexandra VOICU
membră a Consiliului Organizației pionierilor din raionul Titu

la palatul culturii din tg. mureș

S-au terminat lucrările de restaurare și reparații generale ale Palatului culturii din Tîrgu-Mureș, construit în anul 1913. Sala mare de spectacole, precum și holurile au fost complet reîmprospătate. Numai pentru restaurarea motivelor ornamentației interioare s-au folosit 4 kg de aur. La nivelul etajului I, în sala mare, s-au construit cabine speciale de proiecție, lumină, sonorizare și pentru transmisiile radiofonice și televizate. Podeaua sălii a fost acoperită cu mochetă, iar fotoliile, tapisate. A fost moderni-

zată instalația electrică, păstrîndu-se însă intacte candelabrele originale.

În exterior a fost renovat frontispiciul, iar basoreliefurile și celelalte ornamente au fost spălate și tratate în așa fel ca să reapară în strălucirea lor originară.

Palatul culturii din Tîrgu-Mureș adăpostește un muzeu de artă, Biblioteca centrală regională, săli de expoziții, atelierele Școlii medii de artă și muzică, Școala populară de artă etc.

Ștefan IZSAK

restaurarea unor monumente istorice

În cadrul unui plan de restaurare și înființare a unor monumente istorice și case-muzeu pe teritoriul regiunii Galați, se află în pregătire mai multe obiective de însemnătate deosebită pentru viața culturală a orașelor și satelor gălățene. Astfel, pe pămîntul Focșanilor, unde a avut loc istorica bătălie de la Jilîștea împotriva armatelor turcești, se amenajează o casă-muzeu închinată

domnitorului moldovean Ioan Vodă. În memoria aceluiași domnitor s-a proiectat ridicarea unui monument în comuna Roșcani, raionul Bujor, pe al cărei teritoriu au atins apogeul luptele dintre anii 1572 și 1574.

O altă casă-muzeu e în curs de amenajare la Bîrsești, raionul Focșani, și va conține documente din timpul domniei lui Ștefan cel Mare.

I. MECA

casa cu 355 micuți

O importantă instituție socială — de ocrotire a copilului — creată de regimul nostru o constituie rețeaua de «case ale copilului» diferențiate pe vârste și funcționînd pe tot teritoriul țării. Una dintre cele mai importante din acestea este, desigur, Casa copilului nr. 1 din București. Aici se află în permanentă îngrijire circa 355 copii în vîrstă pînă la 3 ani. De unde provin ei? În afară de un mic număr de copii abandonți, aici sînt aduși pentru ocrotire copilași

care nu-și găsesc acasă un mediu corespunzător de viață fie că părinții (sau unul din ei) sînt bolnavi de T.B.C., hepatite, afecțiuni nervoase, fie că s-au născut în afara căsătoriei, fiind lipsiți deci de un cămin, fie că sînt orfani.

În afară de cei 355 micuți, instituția ocrotește și 30 de mame, așa-zisele mame-doici, care-și alăptează proprii copii și, în măsura posibilităților, asigură lapte matern și altor copii. Alimentați științific, crescuți în condiții ireproșabile de igienă,

copilașii se dezvoltă normal și sănătos. Mulți dintre ei sînt adoptați de familii lipsite de copii. Ceilalți, atunci cînd împlinesc 3 ani, trec în îngrijirea caselor de copii-preșcolari.

Este de asemenea un merit al acestei instituții sprijinul pe care-l acordă mamelor ocrotite (în general tinere femei necăsătorite). Ele sînt îndrumate, atunci cînd e cazul, să se califice într-o meserie, sînt educate multilateral pentru a deveni utile societății și mame bune.

E.D.

noi tipuri de strunguri la arad

Gama de strunguri românești cu caracteristici superioare se mărește tot mai mult. Pe această linie, nu demult, Uzina de strunguri din Arad a livrat un primul lot de strunguri-revolver orizontale — SRO-40 — echipate cu dispozitive de comandă după program și instalații automate de prindere și de alimentare cu material. Aceste caracteristici asigură noului tip de strung o productivitate sporită și o înaltă precizie în executarea

operațiilor.

Un alt tip nou de strung, intrat de curînd în producție de serie la uzina arădeană și care este în întregime automatizat, poartă denumirea SN-400. Acest tip de strung, conceput de un colectiv de ingineri și tehnicieni din uzină în colaborare cu specialiști din cadrul Institutului de proiectări și automatizări din București, posedă de asemeni caracteristici noi, superioare, cum sînt, de

exemplu, dirijarea pe bază de comandă-program înregistrat pe bandă magnetică, manevrarea simplă, exploatarea sigură.

Gama de strunguri va continua să se mărească, în următorii ani la uzina din Arad urmînd să se realizeze alte noi tipuri de strunguri, prevăzute cu dispozitive speciale de automatizare.

Ovidiu MOGOȘ

arheologie

Săpăturile arheologice de la Vadul Săpat-Budureasca (raionul Mizil), întreprinse de Muzeul regional de istorie din Ploiești, durează de patru ani și scot încontinuu la lumină urme interesante ale unei așezări străvechi (secolele V-VII e.n.). Au fost descoperite numeroase locuințe și un bogat material arheologic (ceramică, unelte, podobe etc.). Campania din anul acesta — încheiată de curînd — a constituit însă o revelație. Arheologul Victor Teodorescu, care conduce săpăturile, a descoperit aici urmele a încă șapte bordeie din care patru erau locuințe de suprafață, ceea ce, pentru perioada respectivă, constituie o raritate. În afară de acestea s-au mai scos la lumină mai multe tipare de piatră în care mesterii localnici turnau podoa-

be de argint și aur, ceea ce dovedește, după cum afirmă arheologii, o preocupare pentru îndeletniciri mai deosebite, precum și nivelul mai ridicat de viață pe aceste locuri. De asemenea, este o indicație că bijuteriile nu se importau numai din Bizanț, cum se credea, ci erau de proveniență locală și confectionate după vechi tradiții locale.

În total s-au descoperit la Vadul Săpat 28 de locuințe și un prețios material arheologic, care pe măsură ce este cercetat dovedește stadiul înaintat de dezvoltare a diverselor unelte și obiecte confectionate aici în perioada dintre secolele V și VII e.n.

Săpăturile vor fi reluate în primăvară.

U.F.

pentru școala de coregrafie

Acum cîteva zile a avut loc la Cluj inaugurarea noului local al Școlii de coregrafie, o clădire impunătoare cu mai multe nivele, cu săli de balet în suprafață de 19 pînă la 32 mp. Pereții acestora sînt acoperiți cu oglinzi, pentru ca elevii să-și poată corecta în timpul dansului mișcările.

Festivitatea de inaugurare a noului local al Școlii de coregrafie din Cluj s-a încheiat cu un reușit spectacol de balet, la care și-au dat concursul — în afara elevilor școlii — și unii absolvenți, actualmente balerini ai operelor de stat din Cluj și Timișoara.

Ion MARIAN

carte

După Cîntecul Nibelungilor, tipărit în 1964 la Editura pentru literatură universală, prof. dr. Virgil Teampau publică la aceeași editură o altă epopee germanică, tradusă în limba română — Gudruna. Tipărirea celei de-a treia părți a acestei epopei (n-ar fi fost totuși de prisos și o versiune integrală a ei, fie și în tiraj redus) se cuvine subliniată. Transpunerea în românește a epopeilor lumii e o linie de forță a unui plan editorial și trasarea ei hotărâtă merită orice efort.

O nouă serie de Opere, ediție de autori, inaugurează Perpessicius la Editura pentru literatură. Am dorim o altă mai rapid ajunsă la activitatea curentă a scriitorului. În sensul punerii într-un timp scurt a întregii sale opere de pînă acum la îndemîna cititorului.

Cartea celor 1001 de nopți a început să apară în «Biblioteca pentru toți» a Editurii pentru literatură. Primul volum este tradus de Petru Hossu. Prefața, cuprinzătoare și revelantă, o semnează Ovidiu Papadima, iar traducerea versurilor aparține lui D. Murășanu.

O micromonografie Sadoveanu publică la Editura tineretului Constantin Ciopraga. Pe cînd o monografie?

În colecția «Cele mai frumoase poezii» — două volume memorabile, unul cuprinzînd Poezii de juvenal (traduse de Lascăr Sebastian) și altul o bună selecție de Poezii ale lui V. Voiculescu (prefațate de Al. Piru).

În noua serie științifico-fantastică a Editurii tineretului, două lucrări: Moartea păsării săgeată de Horia Aramă și Mașina destinului de Camil Baciu. E o inaugurare promițătoare.

Un volum selectiv și reprezentativ de Poezii și poezii (alese din cărți și din serar, 1925-1965, cum se precizează într-un subtitlu) își publică Sașa Pană la Editura pentru literatură. Pe cînd cicluri și din poezii și poemele altor poeți din această epocă?

Radu Șerban a întocmit un text și un album despre Servatius, iar Ion Frunzeti, unul despre Eugen Taru. Sînt îndreptate utile în perceperea personalității celor doi artiști contemporani.

Un album intitulat Munții Apuseni, cu o prefață de Mihai Beniuc, a tipărit de curînd Editura Meridiane.

O lucrare utilă despre Estetica vieții cotidiene a apărut la Editura științifică sub redacția lui M. Brazuș și Anton Moisescu. (Specificul esteticului vieții cotidiene, Stil și ornament. Locul de muncă și valoarea sa estetică. Aspect estetic al mașinilor-unelte, Esteticul ca atribut al calității produselor materiale de larg consum, Estetica localităților etc.). Lucrarea — despre a cărei utilitate nici nu mai e nevoie să vorbim — a apărut sub egida Institutului de filozofie al Academiei.

În Editura politică semnalăm apariția culegerii de studii despre Legea fundamentală a României Socialiste și a celei intitulate Conducerea și munca colectivă — principii supreme ale conducerii de partid.

O succintă dar densă și fâmiuroasă carte despre Dialectica forțelor și relațiilor de producție în România publică Ilie Radulescu la aceeași editură.

Un volum de Cercetări sociologice sub conducerea științifică a prof. univ. Miron Constantinescu a apărut la Editura științifică. Lucrarea este de mare interes, fiind axată pe câteva probleme importante ale școlii, tratate complex de sociologi, pedagogi, psihologi, medici.

Despre Cercetarea sociologică concretă (tradiții românești), scrie Ov. Bădina în volumul apărut la Editura politică.

Prima ediție din Hronical românilor al lui Gheorghe Șincai, de la a cărui moarte se împlinesc 150 de ani, a apărut recent la Editura pentru literatură. Ediția este îngrijită de Florea Fugaru, iar studiul introductiv e semnat de Manole Neagoe.

cinema

Françoise Dorléac

Femeile — condiția și răspunderea femeii (răspundere față de viața sa și a altora) într-un film ce trece cu bine de pericolul sentimentalismului. Realizator: regizorul sovietic Pavel Liubimov. Rolurile principale: Inna Makarova, Nina Sazonova, Galina Iașkina, Viktor Mizin.

Omul din Rio — Jean-Paul Belmondo, vedeta masculină numărul unu a cinematografului francez, este din nou prezent pe ecranele noastre, într-o creație semnată de Philippe de Broca (Carronche), meșteșugar lucid al unui gen de film ce unește aventura periculoasă cu dramatismul psihologic al trăirilor obișnuite, omanesti. În restul distribuției: Françoise Dorléac, Jean Servais, Milton Ribeiro, Adolfo Celli, Simone Renaud.

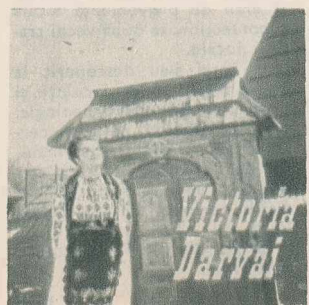
Porumbelul de argint. Pe o temă inepuizabilă în ipostaze — aceea a tragediei războiului — regizorul iugoslav Tomo Janić a construit o poveste cinematografică cu excelente momente de patrundere în zonele unui anume eroism, acela de a îndura cu curaj răvășirile suferitei pricinuite de condițiile luptei. În rolul principal — un actor al cărui nume trebuie reținut: Zoran Radmilović (premiat la Festivalul de la Pola — 1966).

Satira și armele ei moderne în două comedii, singurele vrednice de luat în seamă (din cele aflate pe ecranele noastre în această perioadă): Povestea prostiei mele (M. Keleti) și Cît timp ești sănătos (Pierre Etaix).

6000 de ani — izbutit eseu cinematografic, cu trimiteri revelatoare emoționante de-a lungul istoriei poporului nostru. Regizor: Adrian Pătrîngăru.

disc

Victoria Darvai, mai de mult cunoscută de iubitorii muzicii populare românești nu numai ca interpretă, ci și ca o neobosită cercetătoare de folclor și ca alcătuitoare de texte și de melodii

Victoria Darvai

În stil popular, a înregistrat de curînd, pe discul EPC-753, acompaniat de orchestra lui George Vancu, cîntecul «Tăc omu-i cu voie bună», «Măi bădișă, floarea-albașă» și «Sărută-mă, măi Vasile».

O bună interpretă a muzicii populare dobrogene: Elena Roizen. «Hai Dunărea mea», «Dobroge, măicuță bună», «Toamnă, toamnă călătoare», «Mîndra din Dobrogea» și, mai ales, «La cules de Murfatlar» — cinci cîntece dobrogene cu specific (EPC-751).

Felician Fărcașiu este mereu prezent pe discurile de muzică populară ale Electracordului. Acompaniat de Ilie Tetrade, care conduce Orchestra de muzică populară din Cluj, Felician Fărcașiu ne excita: «Pîrlușă, apă vioară», «Unde-și cîntă badea doruș» și încă alte două cîntece, tot atât de frumoase (EPC-752).

Clarinetul lui Iluță Kudăreanu este iubit, admirat, prețuit în toată țara. Nu credem să puteși ata locului ascultînd «Șirba de la Iașnița» sau «Joc de la bălădă». Despre «Busuioac de la Planița» n-avem ca așdău. Cine n-a auzit de vinurile de la Planița, de cîntecul oitensec și de Iluță Kudăreanu (EPC-749)?

Dona Dumitru Siminică decanul de vîrstă al cîntecului lăutăresc, a apărut din nou în discoteca genului. Despre cîntecul noului disc (EPC-760) se pot vorbi multe. Sînt cîntece nu prea cunoscute, dar neobișnuit de frumoase. Ascultă-le! Iată titlurile lor: «De trei ani nu dau pe-acasă», «Am o mamă bolnăvigară», «Mai am două doruri grele» sau «Într-o vinere la țară». Tezaurul de cîntece înregistrate de memoria prodigioasă a lui Dona Siminică ar trebui înregistrat în întregime pe discuri: ca să nu se piardă. Folclorul lăutăresc are vechime și, mai ales, tradiție!

Iată că Victor Gore (acordeonist, a nu se confundă cu celălalt Gore, din familie, conducător de țară lăutăresc) își aduce și el prinosul pe vatra cîntecului atât de rar auzit: cîntecul lăutăresc. Pe discul EPC-759 ne cîntă într-un stil absolut personal și autentic: «Cîntec de pahară», «Hora lui Gore Ionescu», «Hora din Patrechioșia», «Cîntec de dor», «Maneasa florăreselor», «Hora de la Teis». Adevărate nestemate, icușari și irmilici prețioși în saiba cîntecelor de folclor. Tare ar fi păcat să fie uitate!

muzică

O săptămîină bogată în manifestări la care-și dau concursul reprezentanții ai vieții muzicale internaționale.

La Filarmonica «George Enescu», concertul simfonic din 10 și 11 decembrie (programat în Studiul de concerte al Radioteleviziunii) este dirijat de șeful de orchestră iugoslav Milan Horvath, solistă fiind apreciată pianista franceză Monique de la Brucholierie, în repetate rînduri oaspete a țării noastre. În program: Simfonia clasică de Prokofiev, Rapsodia de Rahminov pe o temă de Paganini pentru pian și orchestră, Simfonia de Brahms.

Orchestra simfonică a Radioteleviziunii prezintă concertul său săptămînal în ziua de 8 decembrie (în studiul propriu) sub conducerea dirijorului francez Jean Baptiste Mari. Programul cuprinde uvertura «Carnavalul roman» de Berlioz, suite «Tablouri dintr-o expoziție» de Musorgski-Ravel și Concertul pentru violoncel și orchestră de Dvorak (solist: Radu Aldulescu).

În sala mică a Palatului, violonistul sovietic Igor Bezrodniîl acompaniat la pian de compatriotul său Vasolod Petrusanski prezintă în seara de 7 decembrie un recital: Sonate de Haendel, Beethoven («Krautzera»), Brahms (nr. 3), alături de zece preludii de Sostakovici-Tiganov și de «Aria» de Galiniî.

Tuzorilor acestor manifestări li se adaugă seara de muzică de cameră organizată de Filarmonica «George Enescu» la 9 decembrie în sala mică a Palatului. În program: Cvatretul de coarde de Zano Vances, Cvatretul de coarde de Sostakovici, Cvatretul de coarde de Ravel. Își dau concursul: Lucian Rogalski, Helmut Schneider, Otto Georges Roth, Tiberiu Ungureanu și Irina Botez.

plastică

Galeriile de artă Onești. Dacă panourile orașului sînt tapetate cu hîrtii terne pe care îngrămădeala cuvîntelor și comunicările li încercă pe privitor într-un labirint de informații și lîră pînă la tulburare nervul optic, nu ne rămîne decît să ne convingem că se poate face publicitate inteligentă și efecă vizitînd Expoziția de grafică publicitară. Spre deosebire de precedenta manifestare analogă din 1965, anul acesta domină așful «tabloul omului de pe stradă». Multe sugestii, multă risipă de fantezie în așife care înrunesc toate virtuțile graficii dinamice din lumea modernă (I. Mitrici: «Fructexport», Radu Dan: «Don Juan», G. Pirjol: «Recital de vioară», N. Zamfir: «Așif pentru Gazeta literară», G. Nicoforov: «Omul invizibil»,

I. Mitrici — «Fructexport»

Mihai Grosu: «Nu-i cioră vopsită, este spălată cu Alba Lux» etc., etc.), cu o punere în pagină frapantă și realizarea expresivității printr-un limbaj simplu dar convingător. Mai rare clișeele cunoscute (I. Hașigănu: «Cînd ești la volan, alcoolul înseamnă moarte») sau abuzul (baroc) de imagini (I. Drăgan: «Ești atent, șofer», cu toate că așiful are o punere în bazină originală).

Și o demonstrație convingătoare că ambalajele pot fi frumoase, atrăgătoare, aplicabile pentru clișee ale lui I. Dezideriu, ambalajele pentru linguri sau foarfece ale lui Iulietal Bogdan, cele ale Constanței Rizea sau ale Lilianei Roșianu etc. Mapele pentru discuri ale lui P. Molnar, A. Pirjol, F. Ciobotaru, S. Constantinescu, D. Petrescu etc. rămîn în memoria noastră ca niște mici bijuterii de grafică.

teatru

Genevieve Preda

Cunoscuta dramă psihologică a lui Maxim Gorki Vassa Jeleznova (în al cărui rol titular, cu ani în urmă, Lucia Scurdeza-Bulandra înregistrase o mare creație) a fost prezentată în premieră la studiul Institutului de teatru «I.L. Caragiale». Subliniem efortul creator, necesar împlinirii unor portrete umane complexe, al tinerilor actori care au încheșat un spectacol meritoriu cu o linie ascendentă dramatică și cu excelente momente accoricești, dincolo de unele stîngăcii și manierisme. Util spectacol-școală al clasei conduse de C. Moruzan, Lidia Ionescu și Mihai Mareșul. Meritoria compoziția — în rolul titular — a Iovonnei Bertole-Podoleanu. Cu naturalețe, dezinvoltură au interpretat Elena Jitcov, Sergiu Ionescu, D. Popescu. Au mai jucat: Lucia Boga, Cristina Stamate, Irina Mazanitis, Gabriel Săndulescu, Ana Maria Oțetea.

Cu destulă înțirzieră, Teatrul «Ion Creangă» și-a deschis stagiunea cu «Monstrul din Samarcand» de Anna Wiede, un basm pe o temă cunoscută, scris cuminte, fără strălucire, nedepășind anecdoticul. Am fi preferat, oricum, o piesă originală. Spectacolul urmează linia textului, ilustrîndu-l ca atare. Direcția de scenă: Sandu Eliad. Coregrafia: Adriana Dumitrescu. Interpreți: Nino Anghel, Mișu Andreescu, Jean Teodorescu, Ion Arcudeanu, Genevieve Preda, Val Lefescu, Mihai Constantinescu, Marcela Demetriad, Geo Dimitriu.

Tărănușă din Getafe de Lope de Vega (piesa se joacă sub numele de Castellana la București) — și asupra acestui spectacol vom reveni) a văzut lumina rampei la Teatrul Național din Craiova. O reprezentație reușită, colorată, cu farmec. Regia: Valentina Balogh. Scenografia: Vasile Buz.

Premieră pe țară la Teatrul de stat din Oradea: Vinătoarea regală a soarelui, o piesă bogată în sensuri poetice,

de un intens dramatism, inspirată de istoria cucărilor săbătica a poeziei Americii de Sud de către conchistadorul Autorul piesei: Peter Shaffer, e astăzi jucat pe mai toate marile scene ale lumii Regia: Szombati Gille Otto. Scenografia: Paul Fux. Coregrafia: Eva Maksa — de la Opera din Cluj.

televiziune

Duminică 4 decembrie. Săptămîna: Iul concert simfonic al Filarmonicii «George Enescu» definitiv (sperăm) introdus în programul TV (12.15) • «Magazin, duminică». Nu-l ar strica un inventa pentru eliminarea unor lucruri perimat (18.00) • Lucreția Ciobanu, Dumitru Farcas și Dan Moisescu sînt interpreți preferați ai popularilor emisiuni duminicale (19.20) • Al. Vlahuță, readus la amintirea noastră de emisiunea «Memoria caselor» (19.40) • «S-a împlinit 100 de ani de la înființarea școlii de patinoar...» este intitulată emisiunea despre care ne vor vorbi în cîntec și dans Pompilia Stoian, Anca Agemolu, Luminița Dobrescu, Ana Iacob, Lucia Popescu, Lidia Damenco, sora Lidia Popovici (Ileana și Magda), Ludovic Konya, Liviu Stoicescu, Florian Pitu, Bojdar Petrov, Trio Caban s.a. (20.00) • «Mandrîn» — producție a cinematografului francez, i premieră pe țară (21.00).

Marți 6 decembrie. Dacă nu-i fotbal și volei! Steaua-Dinamo (17.00) • R. cital poetic, semnificativ intitulat: «Fii contemporan» (19.23) • A doua emisiune din interesantul ciclu «Pagini de istoria filmului în România» (19.35) • De nu cea mai izbucită dintre piesele lui Victor Ion Popa, «Mușcata din fereastră» s-a bucurat, la timpul ei, de simpatia publicului. O vom revădea deci cu plăcere și micul ecran. Interpreți: Traian Dăncăan, Ernest Maftei, Jenny Oancea, Marco Demetriad, Corneliu Dumitru, Mircea Cruceanu, Sergiu Demetriad, Mihai Constantinescu — toți de la Teatrul Municipal C.F.R. Regia: N. A. Toscani (20.00)

Miercuri 7 decembrie. Să vizionăm un nou episod al aventurilor lui Rob Hood (18.25) • Mecul de baschet Steaua Slavia (Praga) în Cupa campionilor europeni (19.30) • Telespectatorul nu s-a bucurat de viscol și zloată... Instalate fotoliul său, el porcede temerar în cursa pe «Valea Oțetului» (20.45) • emisiune de știință care nu-și dezvăluie intențiile (21.00) • «Moneda antică» — o comedie muzicală, rod al colaborării studiourilor cinematografice din Bulgaria și R.D. Germană (21.45).

Joi 8 decembrie. Și totuși: fotbal! Vom vedea, transmis de la Budapeșt un meci forțe: Vasas (Budapeșt)-Internazionale (Milano), meci revanșă în Cupa campionilor europeni (19.00) • «Finișul orașului», film coregrafic din care n-au prezentat câteva promițătoare secvențe (20.50) • Cînd cîntă Nicol: Herlea, recomandările sînt inutile (21.00) • Filmul cehoslovac «Atentatul» (21.30)

Vineri 9 decembrie. O bună emisiune: «Atlas folcloric», prezentată și competentă de George Derlețeanu. Pe truză: Tinutul Naștului (19.30) • R. briciele de vineri: Săptămîna (20.00), Ava premiera (21.00) și Teleglob — cu cargo «Suceava» pe coasta de sud a Anglii (21.15) • Asistăm la examenul tînrului și talentatului Sergiu Ciolu: «Un bilet algerian» (21.45) • O formație de muzici sud-americană, «Trio de Santa Cruz» invitată în studio (22.05)

Sîmbătă 10 decembrie. Vă recomandăm o emisiune leșită din comu Gala de la Alhambra, Paris. Înregistrat într-un spectacol festiv (sub auspiciul Fondului Internațional al Națiunilor Unite pentru aluzarea copiilor) cu o cură și unor mari vedete: Juliette Greco, Charles Trenet, Nadja Tiller, Michel Morgan, Shirley McLain, Maurice Chevalier, Duo Auro, Danny Kaye, Lucreția Ciobanu, orchestra Michel Legrand etc. (21.00) • În continuare, Mircea Crișan Vasilița Tăstaman interpretează scrierul lui Radu Stănescu: «Nu închi telefonul» (22.00) • «Baronul» — un serial, care își asumă răspunderea (gră răspundere) să concureze pe «Sîntul» Să te vedem, baronule! (22.25).

Sergiu Ciolu

NOTĂ: redacția nu-și asumă răspunderea pentru eventualele schimbări de program

OMUL LA ÎNĂLTĂIME

ner. Firește că un astfel de costum ar fi extrem de jenant, poate chiar insuportabil la lucru. Iată deci cum problema protecției eficiente a muncii ridică și problema comodității echipamentului respectiv. Și atunci, în afara mijloacelor individuale de protecție, se caută și altele mai bune: armări speciale, scuturi de protecție, sisteme de ventilație, pompe pentru înlăturarea apei sau pânze pentru umezirea aerului și evitarea prafului.

Aceste probleme, firește, nu se pun numai în minieră. În industria chimică, și în alte ramuri, muncitorii lucrează uneori cu substanțe ce pot fi dăunătoare pentru căile respiratorii, fără a putea folosi măști de protecție care, în condițiile date, sînt incomode și reduc productivitatea muncii. S-au găsit soluții și pentru asemenea cazuri.

ÎNTR-UN FEL ȘI COSMETICĂ ȘI PROTECȚIA MUNCII

Într-un fel și cosmetica are o strînsă legătură cu protecția muncii. Specialiștii în materie au avut în vedere condițiile de muncă, igiena ei. Închipuiți-vă un tractorist în mijlocul cîmpului, la mai mulți kilometri de orice sursă de apă, în pauza lui de prînz. Va mânca cu mîinile murdare? În mod asemănător se pune problema conducătorului auto care s-a oprit undeva pe șosea să repare o defecțiune de pneuri, să umble la motor. Își va continua și el drumul cu mîinile murdare? Sîntem asigurați că nu! A început producția industrială a tuburilor cu «Lavoderm», un produs original românesc, patentat, care înlocuiește săpunul, apa și prosopul în același timp. Un jet de «Lavoderm», plăcut mirositor, — cam cît se pune pastă de dinți pe o periuță — bine frecat între palme, se transformă treptat în niște cocloașe care înlătură murdăria de pe mîini. Deci putem avea mîini curate și fără apă, săpun, prosop.

De mai mulți ani sînt în studiu diferite creme de protecție pentru combaterea dermatozelor profesionale. De pildă, foarte dăunător sănătății poate fi procesul de preparare al bicromatului de potasiu — un produs folosit în tăbăcării. El atacă căile respiratorii pînă la perforații de sept. Maska este destul de greu suportabilă la lucru. În schimb o cremă specială introdusă în nări asigură o protecție perfectă. Împotriva acțiunii soluțiilor apoase alcaline s-au realizat creme de protecție cu siliconi. La fel și împotriva acțiunii unor derivați petrolieri și solvenți organici s-a elaborat o peliculă de protecție (solubilă în apă), «Aracet», care se fabrică acum pe scară industrială. Alte creme și unsoiri cu acțiuni specifice sînt în studiu.

PE PRIMUL PLAN—OMUL

La noi în țară activitatea de cercetare în domeniul protecției muncii a înregistrat în ultimii ani importante succese. Astfel, pentru a se evita accidentele grave ce pot surveni pe șantier atunci cînd, din diferite cauze, se răstoarnă un tractor sau un alt utilaj greu, a fost concepută o cabină protectoare rezistentă. La mașina

de curățat foile de porumb s-a adaptat un dispozitiv de protecție cu funcționare sigură.

S-a mai elaborat un sistem perfecționat de electrosecuritate, așa-numita protecție prin legare la «nul», cu largă aplicare pe șantierele de construcții, ca și un ingenios sistem de protecție împotriva electrocutărilor.

Multe lucrări s-au efectuat în domeniul combaterii zgomotului. În urma studiilor făcute în colaborare cu specialiștii de la I.M.S.-Roman s-a ajuns la reproiectarea unor mașini de rindeluit pentru industria lemnului, care vor avea o funcționare mult mai lină (mașinile vechi făceau zgomot mare chiar și atunci cînd mergeau în gol). Pînă și autocamioanele «Carpați» au fost recent îmbunătățite din punctul de vedere al reducerii zgomotului pe care îl produc. Astfel, cabinele au căpătat îmbunătățiri constructive (căptușeli fonosorbante care-i protejează pe șoferi) și s-a perfecționat toba de eșapament.

Lista lucrărilor rezolvate e destul de lungă și variată ca tematică de preocupări. Dar și mai lungă este lista problemelor noi pe care le ridică și le va ridica în permanență procesul general de industrializare a țării. Numai în acest an s-au primit pînă acum peste 350 de propuneri de teme de cercetare, iar institutul, pe baza prevederilor organizatorice, se adaptează acestei avalanșe de propuneri prin schimbarea structurii sale și dez-

voltarea diferitelor sectoare. Astfel, numărul secțiilor crește de la patru la nouă, iar al laboratoarelor specializate de cercetări, de la unsprezece la douăzeci și cinci.

S-ar putea pune întrebarea: oare nu pot fi luate de-a gata soluțiile elaborate în alte țări și aplicate la noi? Procesul de dezvoltare industrială este atât de rapid și prezintă aspecte atât de variate ale problemelor de protecția muncii, încît însuși aplicarea rezultatelor cercetării apare tot mai evidentă ca obiect de studiu. Procesul continuu de modernizare și perfecționare a tehnologiilor atrage după sine continua perfecționare a protecției muncii. Diferite probleme prezintă aspecte nesoluționate sau soluționate doar în parte pe scară mondială. Alteori, soluții străine nu sînt aplicabile la noi.

În afară de cercetările aplicative care au ca obiect îmbunătățirea imediată a proceselor și procedurilor tehnologice, a utilajelor, a condițiilor de mediu în scopul eliminării și prevenirii cauzelor care pot duce la accidente sau îmbolnăviri, în Institutul de cercetări pentru protecția muncii se efectuează și unele studii menite să acorde asistență științifică și tehnică pentru îndrumarea lucrărilor în alte institute de cercetări, proiectări și laboratoare uzinale, astfel ca tot ce se produce în materie de mașini și instalații să corespundă cerințelor tehnicii celei mai moderne și din punct de vedere al

securității muncii.

Este fără îndoială bine că există un astfel de nucleu științific încheiat care se ocupă de securitatea noastră la locul de muncă, ba mai mult, adăugînd acestei securități și o notă de confort. Pe teren însă, în fabrici, uzine, șantiere, exploatarea forestieră, miniere etc. se mai înregistrează accidente de muncă mai mici sau mai mari. Orice neglijență, orice act de bravură inutilă, orice «scăpare din vedere» aparent minoră pot avea urmări din cele mai grave. Normele de organizare a producției, ca și cele de aplicare a măsurilor de protecția muncii, au un caracter științific și trebuie respectate întocmai. Grija pentru om este o problemă de stat și se află în atenția conducerii de partid și de stat. În cursul vizitei sale la Petroșani, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, referindu-se la accidentele din mină, a subliniat: «Trebuie să luăm toate măsurile pentru ca acestea să nu se mai repete niciodată. Și depinde de dv., începînd cu conducerile administrative și organizațiile de partid, ca fiecare inginer, fiecare maistru, fiecare muncitor să respecte și totodată să vegheze la respectarea regulilor de muncă și normelor de securitate a muncii». Această recomandare are deplină valoare pentru toate sectoarele activității productive.

Vasile MIRON

În laboratorul de fiziologie, biologie și igiena muncii, dr. Hilda Herman, cercetător principal, urmărește înregistrarea mișcărilor respiratorii ale unui muncitor care execută un efort purtînd o mască de protecție împotriva gazelor.

Nu e nevoie să pui întrebarea: «La ce folosesc picioarele?», ca să afli că pentru mers. Totuși, mii de oameni, poate chiar sute de mii, timp de multe ore pe zi nu merg, ci stau în picioare. Stau în picioare în procesul muncii. Sînt cazuri în care posibilitățile de deplasare în timpul orelor de producție sînt minime și alte poziții de lucru nu se pot folosi. Dar statul în picioare are și urmările lui negative — aplatizarea tălpii, boli vasculare și de circulație a sîngelui. Cum pot fi ele evitate? Complet sau în parte, cu ajutorul unor tipuri speciale de încăl-

OMUL LA ÎNĂLȚIME

țăminte de protecție. În mod analog se pun și alte probleme legate de urmările unui iluminat necorespunzător, de zgomotele mari, de curenți, umezeală, căldură, praf. În timp ce lucrează și poate nici nu vă gîndiți la diferitele aspecte ale condițiilor de muncă, specialiști din diferite domenii ale tehnicii și științei, de la Institutul de cercetări științifice pentru protecția muncii, le cercetează, analizează tot ce poate însemna «exces» sau «lipsă», încearcă să stabilească parametri optimi, atît pentru sănătate cît și producție, în care trebuie să se desfășoare munca tuturor.

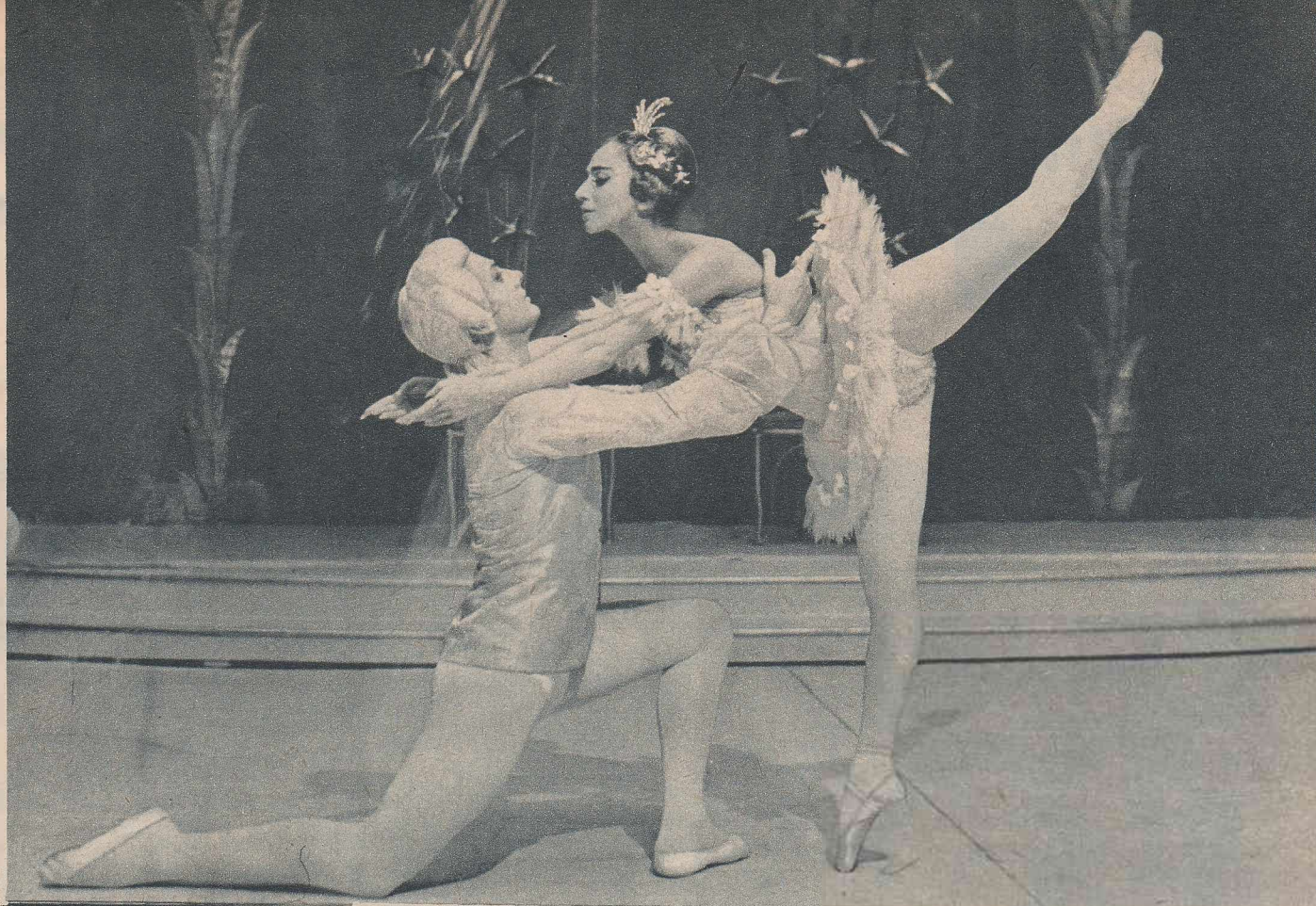
LIMITELE PROTECȚIEI

Există locuri de muncă unde omul este uneori expus la loviri, surpări, căderi — de pildă în mine. Dar și în asemenea cazuri condițiile diferă de la caz la caz. Contra fiecăruia din pericolele care îl pasc pe miner, în parte, s-au găsit mijloace de protecție a organismului — cască, mască, cotiere, umerare, mănuși, salopetă specială, fundiere, bocanci sau cizme cu bombeu metalic. Îmbrăcat în toate acestea omul ar semăna mai degrabă cu un cosmonaut decît cu un mi-

(Continuare în pag. 6)

Un pas-de-deux, prin care Aurora (Alexa Mezincescu) și prințul Désiré (Sergiu Ștefănescu) își pot mărturisi dragoste veșnică.

Și un alt moment liric din spectacol, dansat de Ileana Iliescu și Gheorghe Cotovelea.

frumoasa din pădurea adormită

Imaginați-vă că rășfoiți o carte veche cu povești de Charles Perrault și eroii ei — ca în basme — ar pleca din desenele lor colorate și v-ar înconjura, povestindu-vă prin gesturi grațioase o întâmplare naivă și fermecătoare cu o prințesă care a dormit o sută de ani. Veți avea astfel imaginea baletului «Frumoasa din pădurea adormită», realizat de curînd pe scena Teatrului de operă și balet din București.

Compus de celebrul compozitor P.I. Ceaikovski, baletul a fost prezentat în premieră la Petersburg, în 1890, coregrafia aparținînd unui maestru al artei dansului din acel timp, Petipa. Baletul «Frumoasa din pădurea adormită» ne încîntă și astăzi prin atmosfera sa de feerie luminoasă, prin finețea și subtilitatea desenului coregrafic. Fantezia lui Petipa s-a dovedit, aici, inepuizabilă. Există nenumărate și dificile variațiuni, pas-de-deux-uri, adagii, dansuri de epocă, concepute în cel mai pur stil clasic, constituind, fiecare în parte, o piesă de virtuozitate. Mari ansambluri de balet din lume, printre care «The Royal Ballet» din Londra, compania Marchizului de Cuevas, «Baletul regal suedez», l-au inclus în repertoriul lor. Varianta prezentată la București, datorită lui Vasile Marcu, păstrează în linii generale concepția clasică, originală, cu unele comprimări și modificări. Vechiul basm francez a fost redat într-o viziune scenică unitară și elegantă, la care contribuie atît coregrafia, cît și concepția decorurilor și costumelor. Dansatori purtînd tunici de atlas, peruci argintii și berete de catifea cu panaș, dansatoare în rochii largi, împodobite cu dantele și ghirlande de flori, evoluează cu grație, coborînd parcă din tapiserii de epocă, în culori tandre, pastelate. Reprezentat, alternativ, în două distribuții, baletul dă ocazie soliștilor și ansamblului să se reliefeze în roluri dificile, conturînd fiecare, cu personalitatea lui, mici portrete coregrafice. În rolul Aurorei apar balerinele Ileana Iliescu și Alexa Mezincescu, care au învins, cu multă siguranță, multiplele dificultăți tehnice ale partiturii. Aurora creată de Ileana Iliescu este strălucitoare, dinamică, cu mișcări iuți și precise, piruetele se înlanțuie într-o geometrie riguroasă. Aceluiași personaj, Alexa Mezincescu îi împrumută gingășie și grație copilărească, jocul brațelor, nuanțat, îi reliefează sensibilitatea și trăirea interioară. Iar Gheorghe Cotovelea și Sergiu Ștefănescu sînt adevărați prinți fermecători din basme.

Deși gîndit pe coordonatele coregrafiei clasice aparținînd secolului al XIX-lea, «Frumoasa din pădurea adormită» se dovedește pe deplin accesibilă și sensibilității omului modern, fanteziei lui care nu refuză ficțiunea, basmul. Publicul urmărește cu plăcere spectacolul, nu însă fără a aștepta, de la prima scenă lirică a țării, și alte opere de balet, contemporane, moderne.

Tea PREDĂ
Fotografii de Veronica CRISTEA

Atmosfera de basm se înfiripă pe scenă din dansul plin de grație al ansamblului.

golgota

Ioana Drăgan și Sebastian Papaiani într-o scenă din «Golgota».

Drumul spre Golgota al celor șase văduve este presărat cu momente dramatice.

Când critica noastră și-a exprimat, cu îndreptățire, nemulțumirea față de ecranizarea Neamului Șoimăreștilor am refuzat să admit că filmul acesta ar putea constitui un etalon pentru creația lui Mircea Drăgan. Îmi pare bine să constat că acum, cu *Golgota*, cineastul se întoarce la uneltele sale dintii și ne confirmă, implicit, părerea (chiar dacă nu pe deplin).

Problematika socială, abordată frontal, în spiritul unei angajări civice pline de patos și de vigoare agitatorică, a stat la temeliea celor mai reușite filme ale regizorului — *Setea și Lupeni '29*. Întorcându-se la acest filon important, Mircea Drăgan, împreună cu Nicolae Țic (coautor al scenariului), continuă în *Golgota* unele din firele acțiunii din *Lupeni '29*. De astă dată, acțiunea își restrânge perimetrul, se concentrează pe verticală asupra destinelor câtorva văduve ale greviștilor uciși. Subiectul nu ia amploare, nu reconstituie evenimintele la scara marilor înfruntări dintre mase și asupritori. Obiectivul cinematic întreprinde o

investigație cu ambiții analitice, descriind tragica zbatere a celor șase femei care, după singeroasa reprimare, au îndrăznit să-și revendice drepturile. La cererea lor de a li se acorda pensii, autoritățile răspund cu un șir de pedepse și șicane menite să le frângă voința, să le înspăimînte, să ucidă în inimile lor nemulțumirea și revolta împotriva nedreptății și silniciei. *Golgota* devine astfel povestea unui calvar; asupra eroinelor nenorocirile se abat ca o grindină distrugătoare. Istorisind umilințele la care sînt supuse cele șase văduve, bațjocorite, purtate sub escortă de jandarmi din post în post și terorizate de un sergent, mărunt satrap înrăit, zelos în executarea ordinelor primite, filmul condensează, în simbolul golgotei străbătute de eroine, imaginea dureroasă a oprîmării celor mulți de către aparatul de stat burghezo-moșieresc, ca și imaginea tonică a demnității oamenilor de rînd, pe care asuprirea nu i-a putut înfrînge.

Intențiile care au guvernat realizarea fac ca *Golgota* să însemne o revenire a regizorului și spre

echilibrul auster, gravitatea și forța sobră de evocare demonstrate anterior în *Setea și Lupeni '29*. Este vizibilă preocuparea sa de a portretiza tipuri (grupului femeilor îi este contrapuz continuu cel al jandarmilor), de a valorifica detaliile capabile să rezume expresiv sensul unei situații. În prima noapte, cînd arestatele sînt aduse la postul de jandarmi, totul prevestește supliciul ce va urma: ploaia care le biciuie obrajii, rinjețele și tonul răstit al jandarmilor care refuză să le dea explicații, brutalitatea cu care li se pune călușul în gură etc. Mai departe, pe măsură ce filmul se derulează, citeva momente de reală tensiune jalonează chinuitorul drum al golgotei. Așa ar fi, de exemplu, fuga forțată la care sînt obligate deținutele, gonite din urmă de ordinul sacadat: stîng-drept, stîng-drept, stîng-drept (aici, ritmul montajului și mișcarea agitată a aparatului de filmat, strecurîndu-se febril printre oameni, accentuează senzația de răsufare căiată); sau momentul în celula cînd țăcănitul exasperant al puștilor le împiedică

să aștească măcar o clipă... Asemenea momente ne dau măsura a ceea ce poate izbuti Mircea Drăgan și a ceea ce ar fi putut fi întregul film, dacă regizorul se menținea pe direcția esențială pe care singur s-a înscris din capul locului.

Golgota nu susține însă de la un capăt la altul «trena» pe care și-o propune. Se face simțită excesiv în film tentația spectaculosului, dublată de o anume subapreciere a rezistenței emoționale și nervoase a spectatorilor. Reamintirea ambiției și evenimentelor din **Lupeni '29** se justifică pe deplin, ca un prolog care ajută la situarea acțiunii din filmul de față. Alteori însă, retrospectivitatea vor parcă să agrementeze momentele de încordare cu elemente lirice, chiar melodramatice.

Artificial introdus în acțiune — parcă tot cu scop ilustrativ, pentru a înduoșa repede publicul — mi se pare personajul episodic al băiatului Anei Varga, prezentat doar la început și în final. Ca un revers al acestor episoade «moi», filmul conține și secvențe «tari», în care suspense-ul e căutat cu tot dinadinsul, dramatismul fiind forțat de dragul unor efecte spectaculoase (aș cita în acest sens episodul spălatului la fântină urmat de tentativa de viol a jandarmilor sau momentul împușcării Ruxandrei, care pare că se expune voit riscului). În aceste condiții, filmul nu păstrează cu consecvență densitatea tragică pe care faptele o poartă în germene.

În pofida inegalităților sale, **Golgota** marchează un moment demn de reținut în strădania prețioasă a lui Mircea Drăgan de a valorifica în continuare zonele fecunde ale talentului său. În acest efort el a beneficiat de colaborarea meritorie a operatorului George Cornea (remarcabilă sugerarea unei asocieri, cu implicații metaforice, între marea aspră a peisajelor și tonurile nete, la fel de aspre, ale portretelor, ajutând la definirea tipologică a personajelor).

Interpretarea e dominată de Draga Olteanu (Ana Varga) și de Gheorghe Dinică (sergentul), ale căror creații, bine susținute și de ponderea rolurilor în scenariu, polarizează interesul în momentele-cheie ale acțiunii. Alături de ei, Sebastian Papaiani (descoperindu-ne nebănuite aptitudini pentru dramă), Ioana Drăgan (a cărei sporită expresivitate fizionomică confirmă promisiunile din **Neamul Șoimăreștilor**, dar e de câteva ori handicapată de o dicțiune cu iz teatral), Violeta Andrei (reușind cu acest debut să se impună prin tragismul concentrat pe care-l transmite atunci când povestește cum și-a purtat pe brațe bărbatul împușcat), Virgil Platon și Sabin Făgărășanu (două izbutite schițe de portret, primul un jandarm redus la cvasianimalitate, celălalt, dimpotrivă, zburciindu-se să rămână om, în ciuda ordinelor care i se dau). Celelalte trei văduve (interpretate de Nunuța Hodoș, Victoria Farkaș și Reka Nagy) nu izbutesc să capete în acțiune o consistență care să fi înlesnit acțiunilor mai mult decât creionarea unor siluete.

Pe direcția urmată — nu pînă la capăt — în **Golgota**, este de așteptat ca Mircea Drăgan să aducă pe viitor filmului românesc împliniri substanțiale.

Mihail LUPU

O apariție plăcută în filmul «Triumful lui Robin Hood» (pe care l-am calificat și altădată ca fiind mai mult decît submediocr): Gaia Germani, crainică a televiziunii italiene. Proaspăta actriță a trimis un salut cititorilor revistei noastre.

TELEGRAMME TELEGRAMME TELEGRAMME TELEGRAMME TELE

• 70 dintre cei mai cunoscuți croniciari cinematografici din lume (semnind la «Unită», «Le Figaro», «La culture soviétique», «New York Herald Tribune», «New Statesman» etc.) s-au pronunțat asupra celor mai bune filme, actori și regizori ai anului 1965. Dintre cele 14 filme numite, preferințele s-au îndreptat mai ales spre «Julietta și spiritele» (Fellini), «Adevărata față a fascismului» (Romm), «Simion eremitul» (Bunuel), «Kvai-

dans» (Kobayashi), «Război și pace» (Bondarciuk). Actorii care au întrunit cele mai multe sufragii sînt Marcello Mastroianni, Anthony Quinn, Innokenti Smoktunovski, Oscar Werner, iar dintre regizori — Federico Fellini, Grigori Kozințev, Richard Lester, Milos Forman.

• Jean-Louis Barrault reapare pe ecran în «Chappaqua», filmul lui Conrad Rooks, distins cu Premiul special al juriului la Festivalul de la Veneția.

• Cunoscutul regizor Elia Kazan («America, America») a părăsit temporar platourile pentru a se dedica scrisului. «Il numesc roman, dar de fapt n-aș putea spune că e un roman — mărturiseste Kazan. În fond, vorbesc despre mine... Personajul central în această nouă «Americă» a mea este un bătrîn muribund: e cel pe care l-ați cunoscut tînăr în film. Îmbătrînind, a devenit cinic și acum povestește tot ce i s-a întîmplat în viață...»

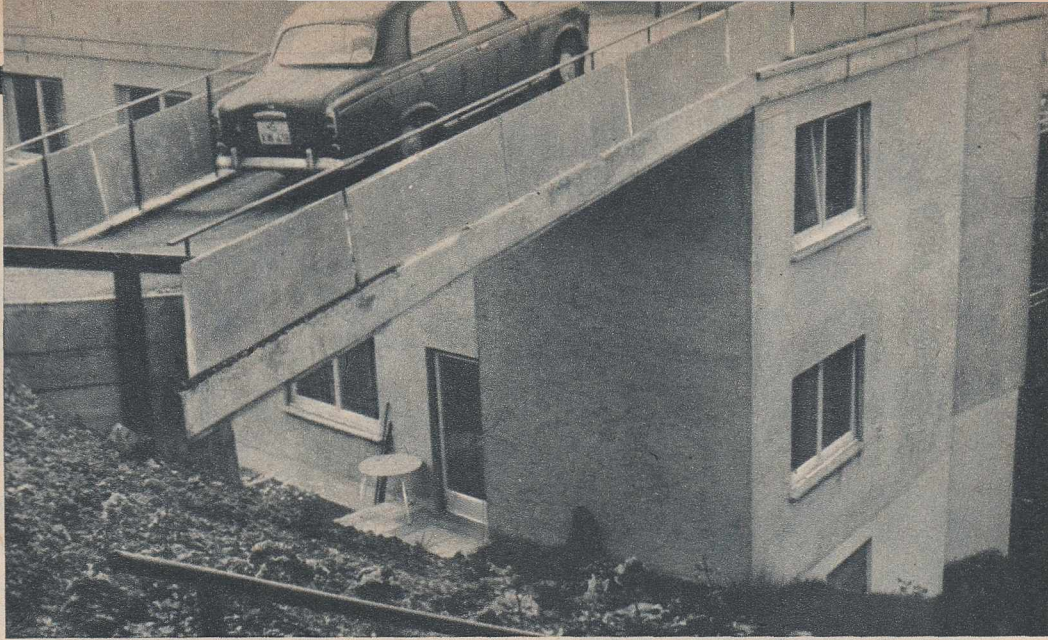
• Natașa Varla, tînără absolventă a școlii de circ din Moscova, deține rolul principal în filmul lui Leonid Gaidai, «Prizoniera Caucazului». Ea va filma, fără dublură, scene foarte dificile — urmăriri frenetice, inot în ape înghețate, căderi spectaculoase de la înălțime.

• Ultimele filmări ale «Aventurierilor» (regizor Roberto Enrico) au adus pe l'île d'Aix nu numai vedetele, ci și familiile lor. Iată-l pe Alain Delon (foto 1) alături de soția sa, Nathalie, și micul Anthony, pornind într-o expediție ciclistă de-a lungul insulei.

• Dany Saval («Cum se reușește în dragoste») își împarte orele zilei între filmările de pe platou și cele petrecute alături de fetița sa Stephanie (foto 2).

• Cu câteva săptămîni în urmă, «marchiza ingerilor», — Michèle Mercier — de astă dată într-o postură modernă, filma în sudul algerian, alături de Daniel Gélin, în «Soarele negru».

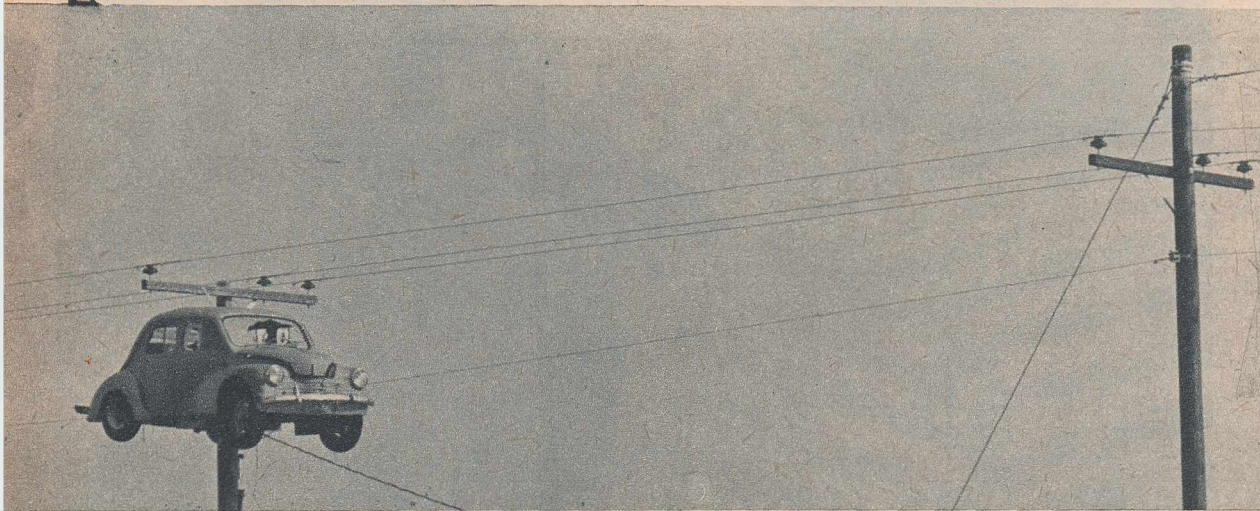
1

auto- mobilistice

1) Parcarea continuă să pună pretutindeni în lume probleme serioase. Se dau fel de fel de soluții. Una dintre ele, aplicată de curând la Stuttgart: locuri de parcare pe acoperișul unei case.

2) Acest automobil, cocoțat pe un stâlp de telegraf, nu este decît ingenioasa reclamă a unui negustor de mașini vechi din Miami — Statele Unite.

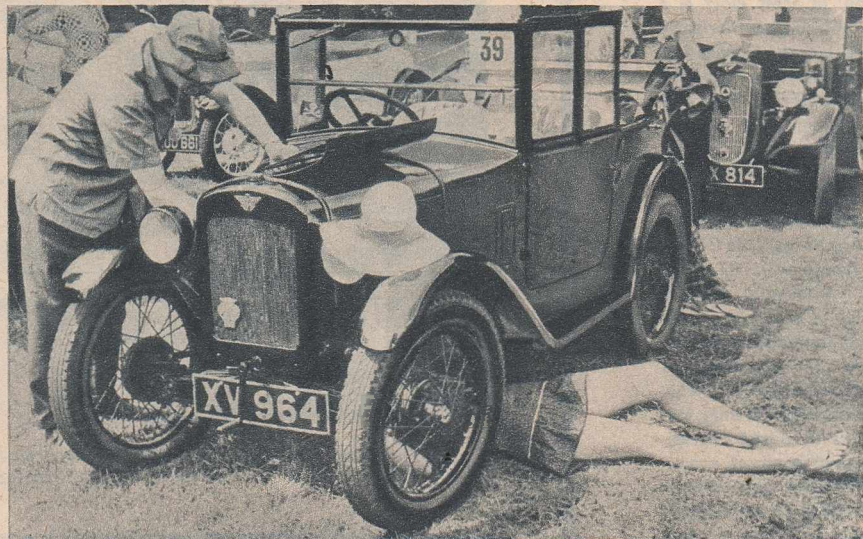
3) Specialiștii din întreaga lume sînt în continua căutare a unor sisteme cît mai eficiente pentru prevenirea efectelor tragice ale accidentelor de circulație. Compania Ford a demonstrat nu demult cum, datorită unei serii de modificări aduse automobilului și a folosirii unor centuri de securitate, pasagerii pot scăpa nevătămați dintr-o ciocnire care i-ar fi putut costa viața.

2

3

4

5

4) Strămoșii automobilului de azi continuă să fie extrem de «moderni». Curse, muzee, licitații, cluburi ale proprietarilor unor asemenea exemplare sînt cîteva dintre manifestările interesului de care se bucură. Iar «micile reparații» se impun prin forța împrejurărilor. Tînăra aflată sub mașină pentru efectuarea unei asemenea reparații, și care este de aproape doi ani fericita posedoare a unui Austin 1928, pare să se fi acomodat cu această necesitate.

5) Mașinuța de două locuri din fotografia noastră, botezată «Scamp» de constructorii săi englezi, funcționează cu baterii electrice. Motorul nu emite zgomote sau gaze de eșapament și — după cum puteți judeca și dv. — vehiculul nu pune probleme mari de parcare.

AFACEREA BEN BARKA:

scenariu
incomplet

CE S-A ÎNTÂMPLAT CU BEN BARKA, liderul — condamnat la moarte în patria sa — al opoziției marocane? Iată o întrebare rămasă încă fără răspuns.

«POLIȚIA —
VĂ ROG SĂ MĂ URMAȚI!»

Champs Elysées — vineri, 29 octombrie 1965, ora 11 dimineața. Mehdi Ben Barka se întâlnește cu studentul marocan Azemmouri. Colaborarea la filmul despre colonizare, propusă încă din vară, la Cairo, de Philippe Bernier, specialist în problemele maghrebiene (producător Georges Figon, regizor Georges Franjou), îl interesează pe Ben Barka. Cum nici la Cairo, nici la Geneva nu a reușit să discute direct cu Georges Franjou, s-a hotărât să vină personal la Paris. Întâlnirea a fost fixată pentru vineri, în fața unui drugstore de pe bulevardul Saint-Germain-de-Prés. Azemmouri îl va însoți în calitate de consilier istoric.

În mașină, mergând spre locul întâlnirii, Mehdi Ben Barka își schimbă înfățișarea. O pălărie, ochelari negri. Coboară. Depășesc braseria Lipp... În fața drugstore-ului, Ben Barka se uită la ceas: douăsprezece și un sfert. «E timpul»...

Un individ întinde o legitimație a poli-

Cind la 29 octombrie 1965, Ben Barka, liderul opoziției marocane*, intenționa să înceapă transpunerea cinematografică a «Bastei», film dedicat revoluției algeriene, doar câțiva inițiați știau că acea zi va deveni în fapt debutul unui scenariu cu «suspense», girat cu autenticitatea vieții. Scenariu cu o abundență aproape neverosimilă de implicații și interese vizând servicii de spionaj și contra-spionaj ca și unele cercuri politice, înglobând criminali de drept comun ca și membri ai polițiilor particulare și de stat.

Scenariu pe care încercăm a-l creiona în câteva pagini de la A pînă aproape la Z.

ției franceze: «Urmați-mă». Azemmouri înaintază. «Nu dumneata». Ben Barka se conformează. Între timp a mai apărut un individ. Toți trei se urcă într-un «403» albastru închis aparținând prefecturii pariziene. Mașina demarează pe Autostrada Sud, spre o direcție necunoscută. Este ora douăsprezece și jumătate. Azemmouri rămâne stupefiat pe trotuar.

«SĂ SE FACĂ LUMINĂ»

31 octombrie. Abdelkader Ben Barka introduce o plîngere oficială, solicitînd autorităților franceze angajarea imediată a cercetărilor asupra dispariției fratelui său. Ancheta este încredințată judecătorului de instrucție Zollinger.

Antoine Lopez, agent al serviciului francez de documentare externă și contra-spionaj (S.D.E.C.E.), își informează superiorul direct — colonelul Finville Le Roy — asupra unor «veniri și plecări precipitate» ale ministrului de interne marocan, generalul Oufkir, și ale șefului siguranței marocane, Dlimi.

1 noiembrie. La rîndul său, Bernier informează poliția judiciară despre propunerea pe care un oarecare Chtouki i-ar fi făcut-o în mai 1965, cînd i-ar fi oferit 400 000 franci pentru a-l convinge pe Ben Barka să se întoarcă în Maroc, evitîndu-se astfel un atentat.

2 noiembrie. Un oarecare Georges Figon se laudă în barurile pariziene cu participarea sa la răpire. Amenință: dacă nu primește partea cuvenită, «va arunca totul în aer» Deputatul U.N.R., Le-marchand, avocatul și oarecum prietenul acestuia, este cel care primește primele confidențe ale aventurierului. Figon îl desemnează pe Lopez drept organizator principal al răpirii, în slujba unor interese marocane. Sînt amintiți generalul Oufkir, șeful siguranței marocane Dlimi, Chtouki (din nou), precum și doi membri ai poliției franceze.

3 noiembrie. Răpirea lui Ben Barka a devenit publică. Generalul Oufkir oferă a dineu la ambasada marocană din Paris. Se arată calm, surizător, destins... Care este adevărul?

FIGON, MARTOR OCULAR?

13 noiembrie. Cincisprezece zile după dispariția liderului marocan, judecătorul de instrucție Zollinger obține primele informații. Depozițiile lui Lopez sînt prudente, abile. Sînt inculpați pentru răpire și arestați polițistul Souchon și subalternul său, Voitot. Aceleași mărturisiri parțiale. «Operația» ar fi avut

girul unor personalități de nivel superior. Care personalități? Și, mai ales, ce s-a întîmplat cu Ben Barka? Tăcere. În galeria personajelor implicate apar vechi clienți ai justiției franceze: Boucheseiche, Palisse, Le Ny. Prea tîrziu! Toți trei au trecut granița. Figon nu poate fi găsit de poliție. Are însă numeroase întrevederi cu ziaristi.

9 ianuarie. O primă versiune asupra asasinării lui Ben Barka. Înarmat cu «Expressul» conținînd senzaționala confesiune a lui Figon — «Am văzut cum a fost ucis Ben Barka» — judecătorul Zollinger se deplasează la Fontenay-le-Comte, cercetează vila lui Boucheseiche, apoi la Ormoy, la locuința lui Lopez, verifică relațiile.

După afirmațiile lui Figon, apărute în săptămînalul francez, Ben Barka, in-cadrat de Lopez și Voitot în faimoasa «403» condusă de Souchon, ar fi fost adus la vila lui Boucheseiche. Se vorbește despre o luptă inegală între Ben Barka și banda lui Boucheseiche, despre torturarea liderului marocan, de lovituri de pumnal, de participarea directă a generalului Oufkir și a lui Dlimi.

Această relatare, transcrisă de pe o bandă de magnetofon care s-a pierdut (o alta, găsită, s-a dovedit inteligibilă) este însă dezmințită ulterior de același Figon. Pe de altă parte, cercetările meticuloase efectuate la vila lui Boucheseiche și la locuința lui Lopez nu au relevat nici o urmă de violență sau sînge. Au fost de asemenea controlate, fără rezultat, împrejurimile. S-a cercetat dacă vreun avion aparținînd unei curse regulate sau nu l-ar fi putut transporta între 30 octombrie și 1 noiembrie, mort sau viu, pe Ben Barka. Nimeni și nimic nu a putut aduce cel mai mic indiciu.

17 ianuarie. Surpriză. Figon, de atîta timp urmărit, dar nearestat încă, este descoperit de poliție în propria sa garsonieră. Cu un glonț în timplă, tras cu puțin timp înainte... Expertiza judiciară constată sinuciderea. Unii o contestă și astăzi. Ceea ce e cert este că dispare un martor care, deși bizar și suspect, ar fi dat poate în cele din urmă la iveală, printru plămuirile și încercările sale de șantaj, adevărul.

COMPLICAȚIIL...

19 ianuarie. Afacerea Ben Barka este studiată în ședința cabinetului francez prezidată de generalul De Gaulle. Generalul Jacquier, conducătorul rețelei contra-spionajului francez, este revocat și

(Continuare în pag. 12)

*Fost președinte al Adunării consultative marocane, Ben Barka — în exil în momentul dispariției sale — era conducătorul Uniunii Naționale a Forțelor Populare, grupare politică de stînga. El s-a făcut cunoscut de asemenea ca una dintre cele mai marcante personalități ale celei de-a treia lumi. A fost președintele comitetului pentru pregătirea Conferinței tricontinentale de la Havana și unul dintre inițiatorii acestei conferințe.

inlocuit cu generalul Guibaud. S.D.E.C.E trece în subordinea ministrului armatei. O reformă a poliției civile este la ordinea zilei.

22 ianuarie. Un fapt inedit pentru istoria relațiilor diplomatice: judecătorul Zollinger lansează trei mandate internaționale de arestare pe numele generalului Oufkir, al maiorului Dlimi și agentului Chtouki.

La Rabat sînt negate orice complicități în afacerea Ben Barka. Se fac demersuri la Paris, în vederea salvării bunelor relații franco-marocane, grav compromise, și se reclamă transmiterea tuturor probelor aflate în dosarul justiției franceze, în miinile justiției marocane...

În tot acest timp nici un semn în ceea ce privește soarta liderului marocan: cînd, totuși, și cum a fost ucis? Cine poate ști?

26 ianuarie. Ziarul englez «Daily Express» afirmă că agenția de informații a S.U.A. (C.I.A.) a fost încunștinată detaliat asupra fiecărei faze a răpirii lui Ben Barka. La 27 ianuarie cunoscutul scriitor François Mauriac conchide în «Figaro litteraire»: «Dacă serviciile americane nu au nici o vină în această afacere, atunci diavolul însuși va fi lucrat pentru ele». În ciuda dezmințirilor Departamentului de Stat, unele cercuri continuă și azi să considere neîndoiebnic amestecul C.I.A. în această afacere.

DOSARUL

Instrucția își urmează cursul. Cei care au putut fi aduși în fața justiției își expun pe rînd rolul, se străduiesc să-l justifice.

Dintre acuzații francezi, ziaristul Bernier este cel care l-a cunoscut cel mai bine și de mai mult timp pe Mehdi Ben Barka. Cronologic, el este primul care a fost informat prin Chtouki despre intențiile sumbre ale anumitor cercuri marocane în legătură cu Ben Barka. Ziaristul afirmă că și-a avertizat imediat prietenul (acesta, dispărut, nu mai poate dezminți).

Antoine Lopez a semnalat încă din mai superiorului său, Le Roy, un proiect al generalului Oufkir în vederea «recuperării» lui Ben Barka (condamnat la moarte de justiția marocană), la nevoie prin mijloace «neortodoxe». Pentru Le Roy o asemenea expresie nu semnifică neapărat recurgerea la violență. Același Lopez, care din postul său de funcționar la aeroportul Orly pare să urmărească și să informeze îndeaproape S.D.E.C.E. asupra evoluției dramei, se cunoaște totodată bine cu Oufkir, pe care îl vizitează în numeroase rînduri la Rabat; la fel de bine îl cunoaște și pe Boucheseiche, «prieteni din copilărie».

Data sosirii la Paris a liderului marocan era cunoscută «în exclusivitate» de Bernier. Totuși Lopez o știa încă din ajun de la Chtouki. Cu care, printr-o coincidență tulburătoare, se întâlnește la restaurantul aeroportului. Agentul marocan i-ar fi cerut atunci să-l aducă pe Ben Barka la Fontenay-le-Vicomte, «pentru a întîlni niște personalități marocane». Și tot în această discuție Chtouki a precizat că este necesar ca niște «poliști oficiali francezi» să-l conducă pe El Mehdi la locul indicat. La ora fixată, la braseria Lipp se aflau Lopez, Chtouki, poliștii Souchon și Voitot.

Souchon a declarat la primele mărturisiri că nu i-a displicut «să-i facă unele contraservicii» lui Lopez. Ceea ce nu l-a împiedicat mai tîrziu să se refere la un telefon pe fir interior de la cabinetul ministrului, care l-ar fi autorizat în această direcție.

El Mahi, studentul comisar, rudă prin alianță cu Oufkir și asistent devotat al acestuia, explică printre altele destinația celor 1 000 000 de franci vechi (de fapt, plata prevăzută pentru răpire) primiți de el la 31 octombrie din mîna lui Dlimi și transmiși lui Palisse, «pentru a cumpăra un apartament».

În sfîrșit, ancheta relevă o serie de teme care vor suscita la rîndul lor explicații diverse: atitudinea colonelului Le Roy și eventual a S.D.E.C.E.

Unele episoade sînt încă învăluite în

umbră, există momente în care totul se limitează la expresii de genul «s-ar părea că»...

PROCESUL

5 septembrie 1966. La Tribunalul de Sena, în capătul lungii galerii a Palatului de justiție, începe cel mai senzațional proces al anului și în același timp cel mai ciudat cu putință: o victimă dispărută, șapte acuzați absenți — dintre care ministrul de interne al Marocului, generalul Oufkir, și un pretins sinucigaș, Figon. În boxa inculpaților: un ziarist, Bernier, un agent al serviciilor de contraspiionaj, Lopez, șeful acestuia. Le Roy, doi poliști francezi, Voitot și Souchon, și unul marocan, El Mahi. Trebuie adăugați 200 de martori citați, printre care unii de prestigiu ministrului de interne al Franței, Roger Frey, fără să fie uitat un deputat U.N.R. — Pierre Lemarchand. Trei judecători în robă roșie și șapte jurați vor încerca timp de șase săptămîni, în care vor avea loc nu mai puțin de 30 de audieri și 20 de pledoarii, să descopere adevărul...

«Niciodată nu am văzut atîția actori pentru o singură crimă» — va exclama soția lui Mehdi Ben Barka, care deși nu știe încă oficial dacă este văduvă, nu mai așteaptă decît o singură împlinire: a justiției.

În prima săptămîină, inculpații — cinci în boxă, cu cîtușe la mîini, al șaselea, Le Roy, beneficiind de libertate provizorie și avînd un loc în banca apărării — sînt supuși primelor interogatorii ale acuzatorului și părții civile.

Lopez răspunde cu ușurință, vivacitate și abilitate, schimbînd cu un aer de spontaneitate sensul unor aluzii periculoase.

Bernier, slăbit, palid, cu o nervozitate pe care cu greu reușește să și-o domine, strigă, își proclamă inocența totală.

Souchon și Voitot, confuzi, posomorîți, par niște naivi incorigibili, care au neglijat cele mai elementare precauții administrative, ignorînd legea.

Le Roy, invocă neșansa, neînțelegerile, coincidența — citeodată prea prolix, altelei prea discret.

Disimulări și tăceri, tăcerile dobîndind în acest proces mai multe înțelesuri decît explicațiile. De altfel, nici unul dintre acuzații din sală nu a asistat la scena decisivă a dramei. Toți cei prezenți în ziua de 30 octombrie la Fontenay-le-Vicomte sînt acum departe de granița franceză. Iar Figon e mort. Jurații se limitează la judecarea complicilor unei răpiri care nu duce decît la o probabilă crimă, fără cadavru și fără martori.

Vedeta celei de-a doua săptămîni este poliția franceză, prin reprezentanții săi ierarhici la toate eșaloanele. Avocații părții civile dau citire răspunsului ministrului de interne Roger Frey la chestionarul care i-a fost adresat. «Elementele existente la 3 noiembrie nu constituiau o probă materială suficientă pentru a-l inculpa pe generalul Oufkir — subliniază Frey. Din moment ce nici un act judiciar de constrîngere nu putea fi întocmit din lipsă de probe suficiente, sub ce motiv îl puteam obliga pe un membru al guvernului marocan să rămînă la Paris? Din clipa în care s-a aflat despre dispariția lui Mehdi Ben Barka s-a făcut totul pentru a fi regăsit. A fost preocuparea noastră constantă, primul nostru deziderat».

Săptămîina a treia: cronologic, pornindu-se de la proiectul filmului «Basta» la călătoriile lui Figon și Bernier la Cairo și Geneva, de la rolul lui Lopez — omni-prezent de-a lungul întregii acțiuni — și raporturile sale cu Le Roy, se încearcă stabilirea momentului în care s-a declanșat drama. Se dovedesc relațiile permanente sau de circumstanță existente între criminalii Le Ny, Dubail, Boucheseiche și agentul S.D.E.C.E. Lopez, El Mahi și misteriosul Chtouki, precum și cele ocazionale dar evidente cu generalul Oufkir. Se constată că toți aceștia se întîlneau ici, colo, în condiții «cu totul întîmplătoare», acționau și se controlau reciproc, la capătul firului proiectîndu-se răpirea lui Ben Barka.

O dată cu audierile, ceea ce se anunța a fi «marele proces» al anului se transformă într-un maraton judiciar. Fiecare martor jură și depune exact contrariul a ceea ce a depus sub jurămint predecesorul său.

Se descoperă că în momentul răpirii Lopez era grimat, purta ochelari și mustăți false. De ce? «Pentru a-l descoperi pe corespondentul secret al lui Chtouki!» După primul act al dramei, Lopez îl conduce pe Oufkir la victimă. «Despre ce ați vorbit pe drum?» «Ei, despre copii!» În noaptea de 30-31 octombrie, același Lopez își pune casa la dispoziția generalului Oufkir și a șefului siguranței marocane, Dlimi — el fiind «trimis la culcare»... În timpul nopții aude zgomot — mașini ce vin și pleacă — surprinde într-o discuție animată cuvîntul «tiara» — avion. Nu știe ce s-a întîmplat cu Ben Barka, dar nu este de loc alarmat.

Sînt numeroase replicile vehemente pe care le schimbă Lopez și Le Roy, mai ales cînd e vorba de informațiile pe care primul pretinde că le-ar fi transmis, iar ultimul că nu le-ar fi primit. «De cite ori te aud, îmi vine să rîd. Declarațiile tale se schimbă în fiecare zi» — îi va striga Le Roy într-un moment de paroxism.

După audierea martorilor are cuvîntul partea civilă. Timp de trei zile vor avea loc strălucite exerciții de elocință, în care fiecare va încerca să-și construiască propriul adevăr, să-și exprime — după

UN MARTOR MUT. Nici o urmă nu a mai fost găsită pe cazanul de calorifer al vilei lui Lopez, de care, potrivit declarației lui Figon, Ben Barka — torturat, lovit cu pumnalul — ar fi fost legat în stare de inconștiență.

O SINGURĂ SPERANȚĂ. Amestecată în mulțime, într-una din pauzele dintre ședințele procesului, soția lui Ben Barka a rămas cu privirea pierdută în gol. De mult timp ea nu are decît o singură speranță, nu așteaptă decît un singur lucru: să se facă dreptate.

cinci săptămîni de dezbateri, după zădărnicia înfruntărilor și confruntărilor — insatisfacția amară a necunoașterii adevărului.

RECHIZITORIUL

15 octombrie 1966. Penultimul act programat al procesului Ben Barka. Timp de cinci ore procurorul general Toubas prezintă, în cadrul unei analize scrupuloase a afacerii, rolul acuzaților.

O primă concluzie: din mai pînă la 31 octombrie 1965 Mehdi Ben Barka a

fost literalmente asediat și condus progresiv de la Cairo la Geneva, de la Geneva la Paris și din Paris în miinile unor aventurieri. Mai departe nu se știe nimic. Procurorul general se va rezuma deci la faptele comise pînă în acest moment al dramei, cerînd pedeapsa cuvenită celor incriminați.

Lopez apare, cel puțin în boxă, drept principalul responsabil, care, în Franța, din primăvara anului 1965, a organizat și a făcut totul pentru răpirea lui Ben Barka. «Acestui agent al S.D.E.C.E., acestui informator al poliției îi veți arăta că activitatea de mercenar este sever pedepsită. Cer cel puțin 20 de ani de temniță grea».

Desfășurarea evenimentelor arată de asemenea că Souchon nu putea ignora natura reală a acțiunii în care era antrenat. Un ofițer de poliție nu poate susține că o crimă ar putea fi acoperită de o autoritate oarecare. În consecință Toubas cere pentru acuzatul Souchon 15 ani de temniță grea.

Colonelul Marcel Le Roy reține atenția prin neglijența de care a dat dovadă în informarea poliției și forurilor superioare. Pentru Le Roy, care în fața tuturor indiciilor unei crime s-a rezumat să ridice din umeri, procurorul general cere 3 ani de închisoare.

Pentru El Mahi și Voitot există circumstanțe atenuante. Procurorul general lasă fixarea pedepsei la latitudinea curții. Tot juriul a decis și eliberarea lui Philippe Bernier, deși Toubas îl crede întru totul

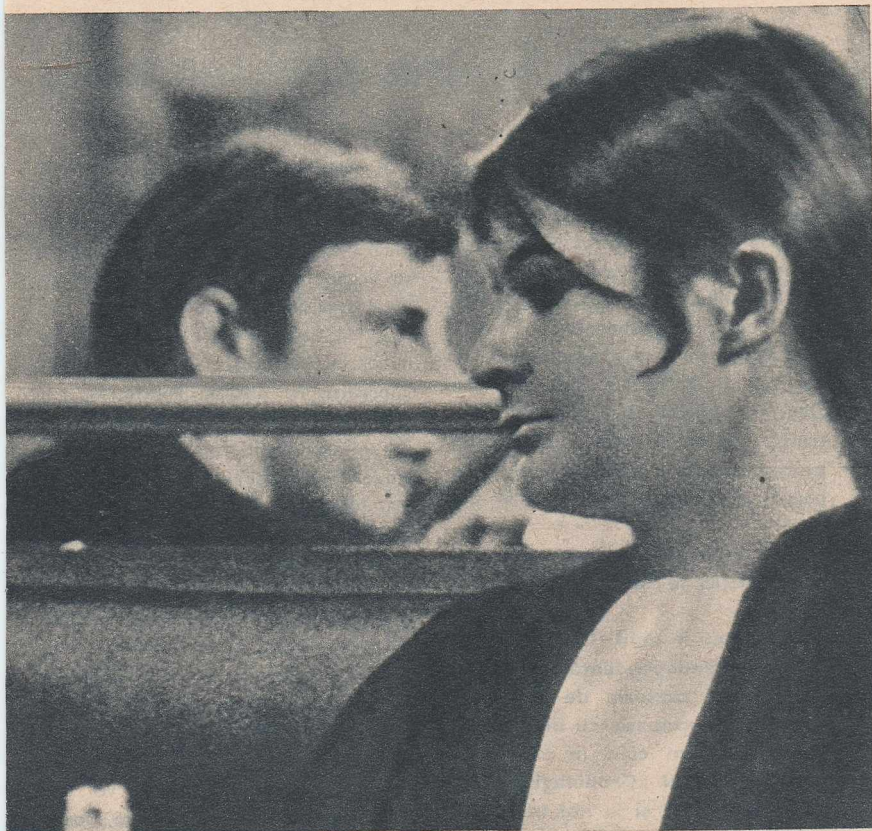
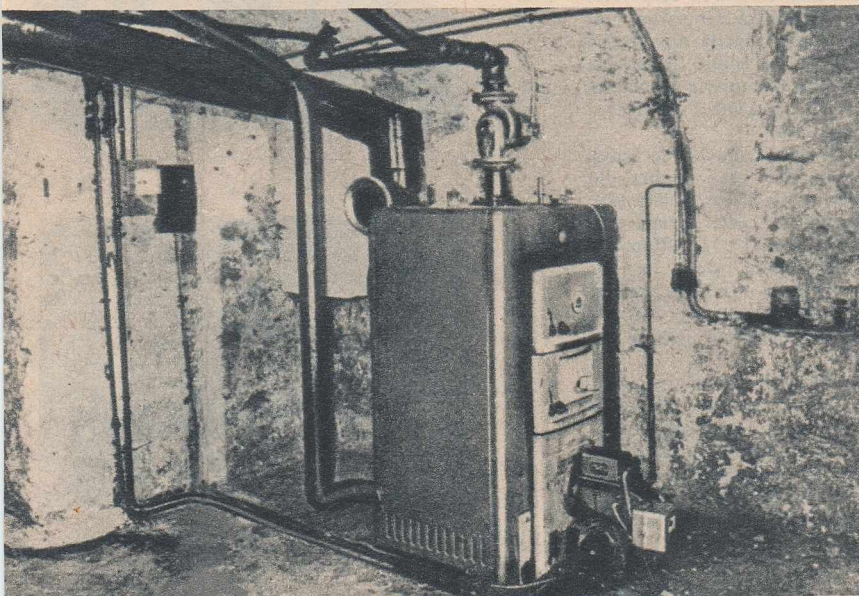
vinovat.

Ne apropiem într-adevăr de sfîrșit? Epilogul este rezervat apărării. Acuzații absenți vor fi judecați ulterior, în contumacie.

Se pare că afacerea Ben Barka mai rezervă încă multe surprize. Loviturile de teatru nu s-au terminat. O depozitie de ultimă clipă aduce o lumină derutantă întregului rechizitoriu — Nacerdine Challal, un algerian locuind în Franța, afirmă că intenția ministrului de interne marocan ar fi fost de a-l transfera pe Ben Barka clandestin în Maroc și nu de a-l

SINUCIDERE SAU ASASINAT? Judecătorul Zollinger părăsește tulburat garsoniera în care nu a mai găsit decât corpul neînsuflețit al lui Georges Figon — ale cărui mărturii ar fi putut fi atât de prețioase.

ucide. Un avocat (Lemarchand), un polițist (Caille) și un înalt funcționar din Ministerul de Interne ar fi cunoscut planul conspirației. Cei trei au lăsat mecanismul pregătirilor să avanseze, intenționând să demaște complotul în ultima clipă. Neșansa? Premeditare? În această ultimă clipă dispozitivul care trebuia să surprindă în plin întreaga combinație n-a mai funcționat.

Aceste dezvăluiri complică misiunea Tribunalului de Sena.

Totuși opinia publică este în așteptarea verdictului anunțat pentru 20 octombrie.

19 octombrie. A 38-a și ultima ședință a procesului... Asistența aflată la Palatul justiției trăiește o clipă tare: se prezintă... Dlimi, șeful siguranței marocane. Se presupune că acuzatul, arestat de îndată în baza mandatului emis la 22 ianuarie, va aduce dezvăluirile așteptate. Procurorul Toubas cere o aminare a întregului proces, care se anunță din nou de durată. Începe o nouă anchetă. Și pînă la concluziile acesteia, poate și după aceea, adevărata necunoscută rămîne soarta lui Ben Barka.

Ileana NICOLAESCU

cînd „telegenia“ devine unicul criteriu

În clipa în care Ilie Ciurescu sau Emil Stoica încep să citească «un comentariu de X despre situația din Rhodesia» (sau Argentina, sau Piața comună), televiziunea abdică de la tot ceea ce reprezintă specificul și rostul ei, se reneagă pe sine. Cu bunăvoință și mult spirit de înțelegere s-ar putea admite în cazuri foarte rare, excepționale, o situație limită: o înaltă personalitate a vieții culturale sau științifice românești, un ziarist de prestigiu, nu are posibilitatea de a se înfățișa telespectatorilor întrucît s-a îmbolnăvit pe neașteptate sau a plecat într-o misiune neprevăzută în străinătate. Presupunînd că are totuși de făcut, prin mijlocirea micului ecran, o comunicare de interes major și stringent, pe care n-ar fi în măsură s-o facă nimeni altcineva, televiziunea ar putea să încredințeze textul, spre citire, unui crainic, acesta urmînd să-l însoțească de explicațiile și scuzele de rigoare.

Am consemnat cu bucurie și mai ales speranță progresele înregistrate de teletext. Ele se referă însă exclusiv la actualitatea internă. Problemele internaționale continuă să fie prezentate într-un mod nesatisfăcător. Cantitatea de imagini filmate cuprinse în teletext pare chiar să fi scăzut în ultima vreme. De altfel, ele surprind în special aspecte ale vieții economice, culturale, mondene, reportajul politic rămînînd mereu în minoritate. Poate pentru că, nealocîndu-se receptării lui operative nici măcar o clipă din fondurile și mijloacele destinate evenimentului sportiv extern, el se învechește înainte de a putea fi difuzat.

Să revenim însă la modalitățile de prezentare. S-ar zice că la selecționarea celor chemați să comenteze actualitatea internațională prezidează criteriul sui-generis de fotogenicitate. Cînd, dintre toți specialiștii în probleme internaționale, sînt aduși pe micul ecran numai cei ce n-au împlinit încă sau abia au împlinit 25 de ani (pentru ca mai apoi să se aprecieze că nici ei nu sînt destul de telegenici și să li se ceară opinia în scris) se creează impresia că la televiziune nu se prea înțeleg cerințele specifice ale emisiunilor informative. Nu este nimic de inventat în această privință. O simplă trecere în revistă a căilor folosite în țările unde aceste emisiuni au izbutit să se înscrie între cele mai gustate capitole ale programelor de televiziune ar sugera idei și mai ales ar pune la index metode ca cele citate mai sus.

Pe Leon Zitron îl cunoaștem din filmul «20 000 de kilometri prin Uniunea Sovietică», o coproducție sovieto-franceză care a rulat pe ecranele noastre cu cîțiva ani în urmă. De atunci a mai îmbătrînit, s-a mai îngrășat și n-a devenit în nici un caz mai frumos. Dar acest om urît, în vîrstă, continuă să fie una dintre cele mai atrăgătoare prezențe pe ecranele televiziunii franceze. Seară de seară, el este cel care conduce expunerea teletextului și binecunoscuta sa competență, convingerea de mult creată a telespectatorilor că cel ce le vorbește cunoaște perfect problemele și că invită totdeauna, pentru o clipă mai aprofundată tratare, pe specialiștii cei mai avizați, îi asigură o audiență pe care vedetele muzicii ușoare o invidiază.

În America, în concurența dintre cele trei mari companii de televiziune newyorkeze, personalitatea celor care poartă răspunderea programelor de știri joacă un rol primordial. Lucrul este cu atât mai ușor de înțeles cu cît ele alocă acestor emisiuni cam un sfert din programele lor. Walter Cronkite, vedeta CBS-ului, s-a calificat pentru această înțeleasă înțeleasă printr-o muncă de corespondent de presă de aproape 30 de ani. A transmis reportaje de front, a lucrat pentru agenția UPI, a fost comentator de radio. Astăzi se consideră că prezența lui pe micul ecran este o garanție că emisiunea va fi urmărită. Telespectatorii sînt dornici să-l cunoască punctul de vedere despre toate evenimentele mai importante. La NBC Huntley și Brinkley prezintă împreună jurnalele de actualități. ABC-ul îl are pe Howard K. Smith. Toți sînt ziaristi binecunoscuți, cu o experiență bogată.

Prețutindeni, situația este cam aceeași. Ziariștilor li se cere nu un fizic de june-prim, ci o bună pregătire profesională, capacitatea de a-și formula pregnant ideile, prezență de spirit.

Ideea de a se încredința unor terți sarcina de a citi cu glas tare comentarii scrise de gazetari, puțin sau de loc cunoscuți, este însă altă de originală, de nouă, încît ar trebui brevetată.

Felicia ANTIP

prima cabană din munții noștri *

Munți primitivi, Carpații românești au fost cutreierați din cele mai vechi timpuri. Descoperirile arheologice confirmă acest fapt, atestând prezența oamenilor de la sfârșitul epocii pietrei cioplite în peșterile de lângă Cheile Tătarului (în Bucegi, la circa 1 500 m altitudine) și din poiana «La Scaune» (în Ceahlău, la aproape 1 300 m altitudine); îl confirmă și faptul că Sarmizegetusa lui Decebal a fost construită la 1 200 m altitudine și că romanii au ridicat tot în Munții Șureanului un castru pe Vîrfurile lui Pătru la 2 130 m altitudine. Bineînțeles că ciobanii au străbătut toți munții și au însemnat cu tâlpile lor primele poteci. După cum aceste poteci ciobânești au devenit pe la jumătatea secolului trecut primele drumuri turistice de munte, tot așa stînele și cîteva peșteri au fost folosite ca locuri de adăpost de către pionierii turismului nostru de munte. Cabanele au început să apară doar pe la sfârșitul secolului trecut, cînd s-au înființat pe teritoriul țării noastre și primele societăți turistice.

Primele construcții ridicate special pentru adăpostirea turiștilor și vînătorilor se datoresc «Societății carpatine din Transilvania», înființată la sfârșitul anului 1880. Secția din Sibiu a acestei societăți primește în dar, la 31 iulie 1881, din partea comunei Cisnădia, o construcție modestă pe un picior de munte din apropiere (1 305 m altitudine), construcție care devine un adăpost pentru plimbările duminicale ale membrilor săi. Construcția, din lemn, avea o singură încăpere, în care s-au instalat două mese lungi și patru bănci. Ea nu a rezistat prea mult și nici nu putem să o considerăm drept cabană, întrucît nu era amenajată pentru înnoptare.

*) Răspundem prin acest articol cererii formulate de cititoarea noastră Aurelia-Sabina Voicu din com. Țința, raionul Cîmpina.

Tot în 1881, la 9 septembrie, secția inaugurează însă **cabana Negoiful** (1 546 m), menită să ofere adăpost turiștilor și vînătorilor ce urcau pe muntele socotit în acea vreme ca cel mai înalt din Carpații românești. (Cel mai înalt pisc al acestui munte are 2 535 m, în timp ce un alt munte, aflat tot în masivul Făgărașului, Moldoveanu, atinge altitudinea de 2 543 m) Aceasta este deci prima **cabană turistică** construită în munții noștri (foto 1). Merită să semnalăm însă că în același an, la 17 septembrie, secția din Brașov inaugurează o cabană în Piatra Craiului (în poiana Vlădușca), iar secția din Orăștie termină la 15 octombrie construcția unei cabane pe vîrfurile Godeanului (1 685 m) din Munții Șureanului.

Cabana Negoiful, ridicată de fapt pe muchia Șerbotei, munte numit cîndva Negoiful Mic, este singura din aceste trei vechi adăposturi care a durat pînă astăzi. Desigur, nu în forma originală. De altfel, prima construcție a fost înlocuită cu a doua în 1890 (foto 2). Această a doua cabană a Negoifului, mărită în 1907 și 1914 (foto 3), a rezistat pînă în 1957, cînd a fost dărîmată pentru a lăsa locul construcției actuale (inaugurată în 1963), cea mai modernă cabană din munții noștri (foto 4).

Adevărat hotel de altitudine, cu lumină electrică, apă curentă, dușuri etc., cabana Negoiful de astăzi nu amintește decît prin nume de predecesoarele sale, ea fiind o realizare pe măsura epocii noastre. De altfel și numărul turiștilor care poposesc acum aici este mult, mult mai mare ca altădată, în lunile de vară cele 150 de locuri ale sale fiind adesea insuficiente.

Gh. EPURAN

bătăi anonime și încă ceva

de Bazil DUNĂREANU

O clasă oarecare, din zeci de mii, și 38 de elevi, tot oarecare, din milioane. Trei dintre ei sînt însemnați în fotografie. De ce oare? Mai întîi, să vi-i prezentăm: Gheorghe Hodorogea (X), Ion Puiu (XX) și Mihai Ionel (XXX). Din motive independente de voința noastră (dar nu și spre regretul nostru), nu apar în fotografie încă doi: Ion Stănciuc și Nicolae Stoica: primul, pentru că a dat bir cu fugiții în ziua vizitei pe care am făcut-o la școală, iar al doilea pentru că e repetent și învață în altă clasă.

Totul a plecat de la o scrisoare trimisă redacției de Hodorogea. Iată spicuri din ea:

«Sînt elev în anul III-C al grupului școlar «Independența» din Sibiu, unde învăț meseria de strungar, o meserie frumoasă, cu multe perspective... Am citit în «Flacăra» nr. 42 articolul «Cronofagii». Trebuie să știți că și la noi în școală există băieți «șmecheri», care știu să fumeze, să bea, să lovească cu cuțitul, dar care nu știu să învețe... Vă rog să veniți la noi...»

Ne-am dus. Cum era firesc, am discutat mai întîi cu corespondentul nostru. Ne-a făcut din capul locului o precizare: Hodorogea nu-și pirăște colegii, ci e numai profund îngrijorat de viitorul lor, așa cum se întrevede astăzi; faptul că a fost victima lor la un moment dat e o întîmplare («nu eram eu, era altul»), dar nu situația lui o reclamă, ci pe a lor.

Și acum să lăsăm faptele să vorbească.

★

Părinții lui Hodorogea sînt din Rîmnicu Vilcea. Băiatul învață la Sibiu și stă în gazdă. Într-o bună zi, în primăvară, vine la el Ion Stănciuc:

— Mă, nu vrei să te muți la noi, cu mine, cu Stoica și cu Puiu? Învățăm împreună, ne distrăm împreună...

În fond, de ce nu? Mai ales că Stoica era un elev destul de slab și, ajutîndu-l, Hodorogea însuși avea să se pregătească mai bine. Dar iată că după numai o săptămînă intențiile lui bune s-au izbit de îndărătnicia și apucăturile huliganice ale celor trei, care băteau drumurile toată ziua după fete, fumau, se îmbătau, se băteau (evident, nu între ei) și nu învățau. Hodorogea a greșit așadar. A încercat să le vorbească, dar cei trei i-au rîs în nas:

— Mare dobitoc ești!

— De ce m-ați chemat la voi?

— Pentru că ai «transistor», aparat de fotografiat și picup; dar n-ai omenie.

— Eu înțeleg alt fel decît voi omenia: trebuie să înveți, pentru că nu-mi pot bate joc de sacrificiile părinților mei. Ion Puiu i-a rîs iar în nas:

— N-am spus eu că ești dobitoc?

Dar Nicolae Stoica, mai inventiv, i-a împrăștiat cărțile pe jos și i-a umplut servieta cu apă.

— Eu plec chiar acum de la voi!

— Să crezi tu!

De fapt, ei nu credeau pentru că nu le convenea să piardă uneltele «de producție» pe care le foloseau la colț

de stradă: transistorul, aparatul de fotografiat și, acasă, picupul. Drept care Stoica a sărit la el și l-a bătut. Dar Hodoroșea, ajutat de un alt coleg, Nicolae Ganță, și-a luat lucrurile și a plecat. După ce a trecut colțul străzii, l-a ajuns din urmă Ion Puiu sosit pe bicicletă:

— Pleci, va să zică? Stai că-ți dau eu!

Și i-a dat câteva lovituri. Probabil nu numai cu pumnul, deoarece Hodoroșea a căzut într-un lac de sânge pe stradă și și-a revenit din starea de inconștiență în care se afla după mai multe ore, la spital, unde-l adusesse salvarea, chemată de lumea care se strânsese pe stradă. Starea în care se afla e atestată de următorul fapt: medicii spitalului nu i-au încuviințat să părăsească patul deși băiatul avea examene; a ieșit numai pe propria-i răspundere (și și-a luat examenele). Înșănătoșit, copilul a reclamat în scris dirigintei clasei, prof. Elena Constantinescu. Aceasta a înaintat plîngerea comisiei de disciplină. După care, o dată cu întreaga școală, a plecat... în vacanță. Dar vacanța a trecut. Și în septembrie au reînceput cursurile. În prima zi, în curtea școlii, din senin, ca de obicei, Stoica l-a bătut iar pe Hodoroșea. Pînă în noiembrie băiatul a mai fost bătut de trei ori, pînă la sânge, fără să știe însă... cine l-a bătut. Iar de două ori, în tren, în drum spre Mîrșa (unde clasa lui face practică) Ionel Mihai l-a maltrat pur și simplu.

★

Acestea sînt faptele. Nu toate. Vă

veți întreba, indignați, pe bună dreptate: cum e posibil așa ceva? Cum se pot petrece asemenea fărâdelegi într-o școală în care există sute de elevi buni, profesori, diriginți? Pînă una-alta am găsit două explicații și implicații.

În toamnă, în noiembrie, l-am întrebat pe directorul școlii ce măsuri a luat comisia de disciplină împotriva huliganismului din vară, soldat cu internarea unui elev al școlii în spital. Directorul școlii a ridicat din umeri; nu știa nimic — nu despre măsurile luate, ci nu cunoștea pur și simplu nici actul huliganic comis. (Cum e posibil?) Am întrebat-o pe prof. Elena Constantinescu (directoare a unui liceu industrial din Sibiu și, se spune, o bună profesoară) ce măsuri a luat comisia de disciplină. Profesoara a ridicat din umeri. La insistențele noastre n-a putut da decît un singur răspuns, pe care l-a repetat la infinit, dar care nu stă în picioare: «**A început vacanța!**» Dar după vacanță, tovarășă profesoară? Să fi avut oare prof. Elena Constantinescu intenția de a mușamaliza afacerea murdară pe care o cunoștea? Greu de crezut. Sigur e însă că Nicolae Stoica, acest derbedeu înrăit, a amenințat-o pe profesoara Constantinescu cu... moartea: «**Dacă rămîn repetent sau dacă se atinge de mine, nu mai trăiește.**» (Amenințarea a fost recunoscută în fața noastră de amintitul Stoica) Faptul că profesoara amenințată ocolește măsurile disciplinare e, veți spune, o simplă coincidență. Se poate. Dar iată și o

altă coincidență: la școală a sosit la un moment dat o sesizare scrisă precum că Stoica s-a purtat grosolan din caleafară cu niște fete, în tren; datorită unei confuzii de nume a fost «luat la întrebări» un alt elev, Stoica Dumitru, în loc de Stoica Nicolae; dar cînd confuzia a devenit evidentă, adevărul vinovat a fost lăsat în pace... Iată și o a treia coincidență. Într-o zi, Stoica a îndrăznit «să se ia» pe stradă, nici mai mult, nici mai puțin, de una din secretarele tehnice ale școlii; după ce a luat-o de braț, i-a spus: «Mergem, du-duie!» Secretara principală a școlii i-a făcut huliganului observațiile cuvenite. Dar directorul școlii nu știe nimic — tot noi i-am comunicat și acest fapt, ca și pe celelalte... Trei coincidențe, și directorul școlii nu știe nimic! Aceasta ar fi deci prima explicație și implicație. Mai există însă una: părinții.

Părinții lui Ion Puiu, de pildă, sînt divorțați, iar mama vitregă a reușit să-l îndepărteze pe tată de fiu. Aceasta ar fi a doua explicație și implicație: căsnițiile destrămate schilodesc moral copiii.

★

În toiul discuțiilor, directorul școlii se întreba: «**Ce se poate face cu acești oameni?**» Ce anume se poate face cu ei știți dumneavoastră mai bine, sînteți doar directorul școlii! Noi știm numai că trebuia să se facă de mult ceva. În primul rînd, crearea unei opinii publice care să imobilizeze aceste stîrpituri. 1 400 de caractere viguroase — atît

numără colectivul școlii — pot face acest lucru!

În toiul discuției, prof. Elena Constantinescu se lamenta: «**Ce se poate face cu Stoica, de vreme ce a început să se schimbe, să învețe?**» Ce anume se poate face cu Stoica știți dumneavoastră mai bine — doar sînteți profesoară și dirigintă! Noi știm numai că, într-adevăr, Stoica s-a schimbat: nu l-a mai bătut pe Hodoroșea «la lumină», ci pe întuneric, în așa fel încît omul putea numai să dovedească că era înșingerat din cauza bătăii, dar nu și cine l-a bătut; în așa fel încît fără ajutorul unui ofițer de la miliția orașenească din Sibiu n-am fi putut afla niciodată că Stoica e autorul «bătăilor anonime»... Prof. Elena Constantinescu susține că Stoica s-a schimbat. Într-adevăr, schimbarea e sesizabilă: înainte a amenințat-o printr-un al treilea om, dar acum i-a spus în față (și în fața noastră): «Da, am spus că vă bat după ce-mi iau diploma de absolvență». Și a zîmbit. Pentru că Stoica nu și-a luat-o încă...

Conducîndu-ne spre ieșire, directorul școlii părea încurcat:

— Știți, e o situație destul de delicată: noi pe de o parte ne străduim să facem oameni din ei, dar cu unii nu reușim, pe de altă parte forurile superioare ne vor trage la răspundere că am făcut orașul de rîs.

Da, e delicată situația; pentru că oricît ar fi de mici, greselile comise în educarea tinerei generații nu pot duce la alte rezultate.

Cheile Bicazului,
Ferdinand WOLF—Caransebeș

Prieten drag,
Reinhold STANZL—Bocșa, Banat

cititorii
fotografiază

opiniile unui sucevean

«Lucrez în construcții la șantierul combinatelor din lunca Sucevei încă de la «primul țărșuș», dar nu-mi amintesc ca în revistă să fi apărut ceva despre munca acestui harnic colectiv». Pasajul este extras din scrisoarea cititorului **Teofil Iuga** de la I.S.C.M. Șantier 6-Suceava. Cuvintele corespondentului nostru ne obligă să ne îndreptăm atenția și spre munca harnicilor constructori de pe plaiurile sucevene. În altă ordine de idei, tov. Iuga ne întreabă de ce «s-a renunțat la publicarea pe copertă a chipurilor unor muncitori sau muncitoare, fruntași în producție». Trebuie să vă răspundem, tovarășe Iuga, că noi am înfățișat și vom mai înfățișa pe coperta noastră fotografiile unor oameni ai muncii (vezi nr. 3, 13, 24, 37 etc.), astfel că nu poate fi vorba de o renunțare.

În încheierea scrisorii cititorului urează redacției succes în munca «de popularizare a științei, a culturii noastre străbune, a operei de desăvârșire a construcției socialiste». Sînt urări calde, prietenești, pentru care îi mulțumim din toată inima.

despre prietenie

«Aș dori să citesc în paginile «Flacării» un articol pe tema: «Despre prietenii și prietenie». Nu credeți că ar fi interesant?» — ne sugerează cititorul nostru **Nicu Păltineanu**, student din Iași.

Fără îndoială că tema este interesantă și reținem propunerea. Ca formă gazetărească ni se pare însă că ar fi mai potrivit în loc de un articol să inițiem o discuție.

P.S. Despre «autostop» nu vă putem spune nimic în plus față de ce știți, deoarece metoda aceasta de organizare a turismului nu a prins la noi. Cel puțin pînă în prezent.

anchetele „flacării” ajută

Tov. C. Munteanu, secretar al organizației U.T.C. dintr-un institut de învățămînt superior din Cluj, ne face următoarea propunere: «Ar fi bine ca la finele (sau începutul) articolelor eșalonate pe mai multe numere de revistă să se specifice în care anume numere au

apărut precedentele fragmente sau cel puțin ultimul fragment... Cred că nu e prea greu, mai ales că, după cîte cunosc, se obișnuiește în presă». E o părere pe deplin îndreptățită și îi vom da curs în viitor.

Apreciind calitatea părții a II-a a anchetei «Despre politețea cea de toate zilele», din nr. 45, tov. Munteanu ne comunică dorința sa de a organiza o adunare generală de U.T.C. pe această temă. E o inițiativă interesantă și am dori să-i cunoaștem rezultatele. Totodată dăm curs chiar acum dorinței exprimate mai sus, comunicîndu-i că partea I a anchetei a apărut în nr. 31.

aprecieri și o propunere ce poate fi discutată

«Pînă în prezent nu mi-a «căpat» nici un exemplar din revista dv.» — ne scrie tov. **Nelu Păducel**, muncitor petrolist, elev în clasa a X-a a Liceului seral nr. 3 din Craiova. «Am apreciat foarte mult unele materiale din revistă — ne arată în continuare corespondentul nostru — cum au fost: «De bunăvoie și nesilit de nimeni», «Ce faceți după ora 3?», «Divorțul, o soluție?», «Un om moare la vila Ghiocelul» (care a fost foarte interesant) și, bineînțeles, ciclul de articole «Tendințe și vedete de azi».

Pornind de la considerentul că de problemele muzicii ușoare nu se ocupă în mod special nici o publicație, în timp ce sportul și cinematografia constituie preocuparea unor reviste și ziare de specialitate, cititorul nostru ne scrie: «Vă propun să mai scurtați din rubricile «film» și «sport» și să acordați mai mult spațiu muzicii ușoare».

În oarecare măsură, tov. Păducel are dreptate — mai ales în ce privește rubrica sport. În București apar cîteva publicații de specialitate (cotidianul «Sportul popular», săptămînalul «Fotbal», revista ilustrată bilunară «Sport» ș.a.), iar cotidienele, ca și unele săptămînale, au rubrici speciale de sport.

Noi nu ne putem însă lăuda că acordăm prea mult spațiu sportului, așa că nu prea vedem ce am mai putea reduce. În ce privește cinematografia, exista o singură publicație de specialitate («Cinema»), și aceea cu apariție lunară; e drept că și cotidienele, ca și unele săptămînale, au rubrici de film, dar după scrisorile primite la redacție nu credem că imensa majoritate a cititorilor noștri ar accepta reducerea spațiului pe care «Flacăra» îl acordă acestei atît de populare arte.

În orice caz însă, considerăm că cititorul nostru din Craiova a ridicat o problemă ce merită să mai fie discutată.

cititorii către cititori

Următorii cititori doresc să corespundeză: **Nicolae Cebuc**, impiegat C.F.R., 21 ani, Rm. Vilcea, ștr. Știrbei Vodă 148: cinema, muzică ușoară, ilustrate; **Virgil Bușe**, tehnolog, Hunedoara, str. Lenin 14: teme diverse, ilustrate; **Tatiana Deaconu**, elevă, Rm. Vilcea, str. Lenin 191 A: cinema, ilustrate; **Elena Vera**, elevă, Constanța, str. Răscăleii 42: sport, ilustrate; **Ion Bulboacă**, mecanic-navigator, 23 ani, Tulcea, str. Griviței 35: sport, muzică, cinema, ilustrate; **Silvia Staicu**, contabilă, 22 ani, com. Ciocile, rn. Făurei, reg. Galați: ilustrate; **Antoanela Apostoliu**, elevă, 17 ani, Pitești, str. Prundului 33 A: cinema, muzică ușoară, ilustrate; **Marioara Ciopei**, elevă, 18 ani, com. Racovița, rn. Rm. Vilcea: ilustrate; **Tanța Ghilea**, contabilă, 19 ani, com. Făurei, rn. Panciu, reg. Galați: evidență contabilă, literatură, muzică, ilustrate; **Cornelia Tețlița**, elevă, 15 ani, Buziaș, str. Principală 15, rn. Lugoj: poezie, corespondență în franceză; **Niculina Felea**, învățătoare, 21 ani, com. Cavadinesti, rn. Bujor, reg. Galați: teme diverse, sport, ilustrate; **Dumitru Avramuți**, strungar, Timișoara, str. Steaua 4: teme diverse; **Choicytome Loinnroc**, electromecanic, 20 ani, Hunedoara, str. Voicu Cnea-

zu, vila F6, nr. 1, sc. A, et. I, ap. 3: teme diverse; **Anca Enache**, elevă, 18 ani, Brăila, str. Polonă 3: teme diverse, ilustrate; **Mircea Crăciun**, student, 23 ani, com. Ștefănești, or. Pitești: teme diverse; **Ana-Mihaela Aparaschivei**, studentă, 20 ani, Timișoara, Piața Bălcescu 5: ilustrate; **Fănel C. Tănase**, elev, com. Cislău, reg. Ploiești: ilustrate; **Marilena Gherghinoiu**, elevă, Pitești, str. Negru Vodă 13: cinema, ilustrate; **Ion Drăgan**, lăcătuș, Brăila, str. Timiș 15: muzică ușoară, cinema, ilustrate; **Ioana Pricop**, învățătoare, com. Negrilești, rn. Focșani: muzică, literatură, ilustrate; **Nina Dragomir**, elevă, 17 ani, Brăila, str. Lupeni 113: ilustrate.

s-au înecat la mal...

Primum la redacție o interesantă scrisoare din partea tov. **Ioan Păuș** din Tg. Mureș, care ne sesizează unele stări de lucruri ce trebuie îndreptate. În cursul verii anului 1965 — ne scrie corespondentul nostru — s-au făcut importante îmbunătățiri la Complexul sportiv al orașului, printre care și construirea unui aparat ajutător pentru dezvoltarea tehnicii individuale a jucătorilor de fotbal, aparat format din 7 planșe verticale (ziduri) dotate cu 12 porți, pentru perfecționarea trasului la poartă. Această realizare, unică în țară, a fost concepută de tehnicianul constructor Ștefan Benedek. De notat că aparatul a fost terminat la 1 septembrie 1965, iar realizarea lui a costat suma de 30 000 lei. Din păcate el nu a fost încă dat în folosință pentru că — așa cum ne arată cu obidă corespondentul nostru — nu se mai găsesc 2 500-3 000 lei pentru lucrările de nivelare a terenului pe care va funcționa. Nici una din asociațiile sportive din Tg. Mureș interesate în progresul fotbalului (e vorba mai ales de Mureșul și A.S.A.) nu se gîndesc să termine lucrarea începută. Credem că în treaba aceasta ar avea un cuvînt de spus și Consiliul regional U.C.F.S.

BAIA MARE^{*)}

- Reședință de regiune.
- Coordonate geografice: 47°30' latitudine nordică și 23°30' longitudine estică.
- Numărul locuitorilor (orașul propriu-zis): 62 769.
- Altitudine: 228 m.

Baia Mare, vechi centru minier, se află așezată la poalele munților vulcanici Gutii, într-o depresiune învecinată cu Cîmpia Tisei și cu dealurile someșene.

Istoria locului pe care se află situat azi orașul începe din vremuri foarte îndepărtate. Acest lucru îl confirmă și urmele unei vechi activități omenești (unelte, ceramică etc.), descoperite recent cu prilejul unor lucrări de construcții în cartierul Săsar — urme care datează încă din neolitic. Cel mai vechi document scris care atestă existența orașului Baia Mare este din 1327. Într-un alt document, din 1329, Baia Mare este amintită sub denumirea de **Rivulus Dominarum** (Rîul Doamnelor).

În a doua jumătate a secolului al XIV-lea, orașul cunoaște o dezvoltare economică mai mare, după ce obține o serie de privilegii cu privire la drepturile cetățenești și de minerit. De asemenea, orașenii primesc autonomie electorală (alegerea jurilor), se dă drept orașului să țină târg, să se întărească cu șanțuri și palisade pentru a se apăra împotriva atacurilor. Datorită bogățiilor de care dispunea (aur și argint), de-a lungul secolelor Baia Mare a intrat în proprietatea diferiților regi, principii și nobili, fiecare din aceștia căutând să exploateze la maximum bogățiile orașului.

În 1411 s-a creat aici, așa cum amintesc documentele, o moneție care emitea monede de aur și de argint cu circulație foarte largă. Paralel cu creșterea importanței orașului se iau și măsurile de apărare prin înconjurarea lui în 1469 cu ziduri de piatră și bastioane (mai supraviețuiește azi un singur bastion, cel al măcelarilor).

Este interesant de remarcat că la Baia Mare încă în 1472 s-au început canalizarea orașului și pavarea străzilor (cu piatră de riu).

În decursul secolelor, datorită schimbărilor dese de stăpîni ai orașului, Baia Mare cunoaște și perioade de decădere economică. La acestea s-au adăugat și dese incursiuni de jaf la care a fost supus orașul.

Situația grea prin care treceau minerii în perioadele respective a dus la mișcări ale acestora îndreptate împotriva exploatarei.

^{*)} Istoricul orașului Baia Mare ne-a fost cerut de călătorul Jean Tura din com. Cetățile, rn. Lăpușna.

Astfel, în 1551, tăietorii de sare din Maramureș, nedreptățiți de cămărașul din Sighet, sistează lucrul și se retrag la Baia Mare, pentru a lupta împotriva stăpînilor, împreună cu minerii de aici. De asemenea, la sfîrșitul secolului al XVI-lea minerii baimăreni se ridică împotriva tratamentului neomenos al noului proprietar — un anume Lissabona. La aceste mișcări se adaugă și cea a breslei măcelarilor.

Ceva mai târziu, ca expresie a nemulțumirilor poporului, s-au ridicat mulți răzvrățiți care prin eroismul lor au înscris pagini de glorie. Printre aceștia, istoria și legendele populare amintesc faptele pline de vitejie ale conducătorului haiducilor din Maramureș, Grigore Pinteza, cunoscut și sub numele de Pinteza Viteazul.

În perioada dezvoltării capitaliste se intensifică exploatarea zăcămintelor aurifere din bazinul baimărean, prin deschiderea de noi mine și introducerea unei mecanizări mai perfecționate. În schimb, situația minerilor nu se îmbunătățește de loc.

În anii socialismului, Baia Mare, acum reședință de regiune, a devenit nu numai un puternic centru minier, industrial și comercial, dar și un oraș cu o vie activitate culturală.

În afară de dezvoltarea minelor locale s-au mai lărgit și construit noi întreprinderi (Uzina centrală de preparare a minereurilor, Flotația Săsar, Uzinele mecanice de mașini și utilaje minier, Uzina de cupru, o fabrică modernă de piine, o fabrică de produse lactate, de acid sulfuric etc.).

Pe harta orașului au apărut cartiere noi. În primul rînd e vorba de noul centru al orașului, de Piața Victoriei, de cartierele Republicii, Progresul, Săsar ș.a., bulevarde și străzi cu blocuri cuprinzînd mii și mii de apartamente.

Baia Mare are azi un teatru de stat, muzeu regional, o casă de cultură a sindicatelor și alte instituții culturale. Învățămîntul s-a dezvoltat considerabil. Orașul are acum un institut pedagogic, trei licee teoretice (înainte exista doar unul), cîteva licee de specialitate, școli tehnice și profesionale. Populația a crescut față de 1948 de peste patru ori.

Dezvoltarea orașului continuă. Îi stau în față și de acum înainte noi și frumoase perspective.

Prof. Octavian BANDULA
directorul Muzeului regional
Maramureș

SEARA PE ȘOSEA

S-a terminat de mult sezonul pe litoral, și pe șoseaua București-Constanța tonul îl dau autocamioanele încărcate vîrf cu roadele îmbelșugate ale toamnei, cu materiale de construcție, cu diferite mărfuri. Concertul luminilor a zeci și sute de faruri săgetează întunericul pentru a scădea din intensitate cînd mașinile se încrucișează. Prin sate șoseaua e populată de căruțe, bicicliști și de plimbăreți pedestri. Se scurg minute, ore, numărul kilometrilor scade. Totuși, după cîteva ceasuri, noi ne aflam încă undeva între Urziceni și București.

— De ce mergem atît de încet? — îl întreb pe șofer.

— Răspund de dumneavoastră! Am doi copii acasă și vreau să ajungem teferi...

Ultimele cuvinte își capătă confirmarea într-un scîrșnet de frîne, urmat de o oprire destul de bruscă. Un autocamion cu remorcă, venind în plină viteză din față, cu luminile aprinse, depășind la curbă o altă mașină, era să lovească autobuzul nostru. Datorită prezenței de spirit a omului de la volanul autobuzului am scăpat ca prin urechile acului, dacă ne e permis să denumim astfel distanța minimă ce ne-a despărțit de autocamionul devenit

mașină de curse.

N-a fost singurul incident. Unii șoferi nu reduceau intensitatea luminilor, orbindu-i pe cei din față; alții le manevrau greșit, stingîndu-le și aprinzîndu-le cu intermitență.

În aceeași seară, pe șoseaua București-Giurgiu, orbit de luminile fazei mari ale unui autovehicul care circula din sens opus, șoferul Nistor Simion a intrat într-o căruță și a accidentat grav pe căruțaș.

— Nu se cunosc oare prevederile legislației în vigoare?

— Unii nu le cunosc încă. Vedeți doar cum semnalizează. Despre cei care te orbesc, să nu mai vorbim. Așteaptă probabil să fie sancționați — îmi explică șoferul D. Pascu, de la Autobaza 3 călători din București.

Este greu de stabilit care dintre ei nu cunoaște regulile de circulație și care nu le respectă cu bună-știință. Cu ocazia unei opriri de cîteva minute, nu departe de punctul de control din apropiere de Tîndărei, am observat că toate mașinile veneau reglementar, cu viteză redusă și farurile pe faza scurtă. Rezultă deci că toate amneziele, graba sau disprețul manifestat de unii conducători auto față de

regulile de circulație dispar ca praf farmec în preajma punctelor de control. Deci nu sînt chiar așa de necunoscut.

Conducînd o autobasculantă a într-primării de construcții hidrotehnice București pe mijlocul drumului între Dridif și Voila, șoferul a orbit cu fa: mare pe conducătorul unui autoturism provocînd un accident din care a rezultat rănirea gravă a două persoane. De j urma orbirii de către farurile mașinilor recent au căzut victime mai mulți motocicliști, iar cîteva autoturisme au devenit fier vechi. Zi de zi dosarele «evenimente lor» ce au loc pe șosele în faptul serii sau noaptea se completează cu alte accidente. Analizîndu-le nu găsești nimic nou, nimic extraordinar, neprevăzut, nimic din ceea ce nu s-ar fi putut evita dacă prevederile legale ar fi fost respectate — mereu de pășiri nereglementare, beția vitezei, semnalizările greșite sau nesemnalizările, efectele alcoolului.

Să ne întoarcem la călătoria noastră. Pe aceeași șosea ne-au venit în întîmpinare sau am depășit zeci și zeci de căruțe, unele goale, altele dăldora de produs precum și numeroși bicicliști. Norma pe șosea au dreptul să circule și căruțele

Cuvinte încrucisate: INVITATIE LA DANS

ORIZONTAL: 1) Dans popular cu mișcări foarte vioaie — Indisolubil legată de dans. 2) «Hora de la...», cunoscut tabloului «Aman» — Autorul balletului «Giselle». 3) Din antica Italie — Astăzi — Refren în cîntecele populare. 4) Careu agrar — Dans popular românesc. 5) Se avîntă cu pasiune în virtjeul dansului (fem. pl.) — Radu Vasile — Chemare pe fir. 6) Pronume — Punerea viței de vie pe araci — Pomadă. 7) Uscat — Capitală europeană unde balerina Magdalena Popa a cucerit anul acesta premiul pentru cea mai bună interpretare feminină la cel de-al III-lea Festival internațional al dansului. 8) Cutere! — Eu la joc... dînsa la joc! — Emoție... la primul bal. 9) Punte! — Melodii — Muzică, dans, antren. 10) Petrecere cu dans — Moft. 11) Opinii — Dans al străbunicilor. 12) Anin — Reverie — Vocală dublă 13) Primii pași, la tangou... — Gest reflex — Un dans vechi... pe furate. 14) Păsările Nilului — Avînt. 15) Ne înconjură cu farmecul ei irezistibil — S — Coautor al romanului «Douăsprezece scaune». 16) Asemănări — Lac în epopeea «Kalevala». 17) Tunde! — Bot (reg.)

— Vrăjit de Calipso. 18) Ținut în nordul țării — Nepieritoare — În parc! 19) Lucrare scrisă — Ghiocel. 20) Cuibul dragostei — Ansamblu instrumental de percuție într-o orchestră.

VERTICAL: 1) Dansatoare pe scenă — Evoluează grațios pe luciul gheții (pl.). 2) Lugojana — A pictat tabloul «Arlechin și dansatoare» — Vechi dans spaniol. 3) Un... vals de Tudor Mușatescu — Popularul dans românesc cunoscut tinerilor din toate țărilor lumii — A cunoaște. 4) Important act istoric, căruia i s-a dedicat o cunoscută horă pe versuri de V. Alecsandri — Bună dispoziție specifică la baluri — Metaloid — În temă! 5) Face muzica — Dans popular care imită mersul legănat al unei pășări de curte — Are! — Privitoare la Tirol. 6) Abis — Întrețeste «dansul focului»... — Fierăști — A se mișca repede. 7) Broboadă — A păzi — Aici (reg.) — Se incurcă uneori. 8) Dans național polonez — Cesium! — Animale sălbate — Lac în Scoția. 9) Dans popular românesc — Mișcare la dans — Alăturat. 10) Verigă — Sport cu cercuri — Edificiu din vechea Atenă, închinat artelor —

Triate. 11) Se infiripă în toiul dansului — Numele unui a dans românesc — Din Filiaș — La horă! 12) Bidiviu — Le — Cești — Interpretă unii frumos dans popular românesc mult aplaudat și peste hotăr. 13) Talentați artiști, membrii echipelor de cîntece și dansuri populare din țara noastră — Florile cîntătoare de Temistocle Pop — Priveliște de basm.

Ion PASCA

Cuvinte rare: ALUE — FLIT — RAA — IBIS.

dezlegarea jocului
«IMBRĂCĂMINTE»,
apărut în numărul trecut

Orizantal: 1) METAL — SURII — 2) IMOTIV — COSTUM. 3) DEGETA — ITANI. 4) IRA — INALT — RI. 5) CI — SU — GI — BIFA. 6) TAC — BLANA — OT. 7) S — ROASA — ASTR. 8) ABALE — NAS — AMI. 9) CAMASA — STOFA. 10) OSAR — CĂRUNT — M. 11) UT — ISCA — REAL. 12) RIA — O — FIS — IN. 13) I — JERSEU — TINE. 14) SUNA — PST — RAC. 15) SPRE — MATASA — I. 16) TEA — VATELINA. 17) ANTRENA — CF — LA. 18) MT — INARI — OIER. 19) BENTIȚE — ANUNT. 20) ARMATA — FLANEA.

povestea vorbei

CÎTEVA OBIECTE DE STICLĂ

Există suficiente motive ca să admitem că vitraliul e un cuvînt înrudit cu vitrină. Factorul comun e vitre, adică «sticlă» din limba franceză. Dar vitriol? E cazul să-i căutăm un loc în familia unor nume de obiecte făcute din sticlă? Ce legătură e între sticlă și acidul sulfuric?

Numele vitriolului a fost dat de medicii din evul mediu: vitriolum, cuvînt inventat, cu formă latină, dar inexistent în latinește. Vitriolum a fost derivat de la substantivul latin real vitrum (= sticlă), din care se trage vitre, cuvîntul francez menționat mai sus. De ce tocmai de la vitrum? Din pricina aparenței sticloase a unor săruri rezultate din combinarea acidului sulfuric cu un metal. În secolul al XVI-lea denumirea franceză a acidului sulfuric era huile de vitriol, adică ulei de vitriol, prescurtată ulterior în vitriol, cum a pătruns și în vocabularul românesc.

Dacă aspectul sticlos al unor sulfați explică denumirea acidului sulfuric printr-un cuvînt cu sensul originar «sticlă», forma de bob de linte explică numele lentilelor. Cine știe franțuzește a făcut imediat legătura cu lentille, cuvînt cu dublu sens: linte, dar și lentilă optică.

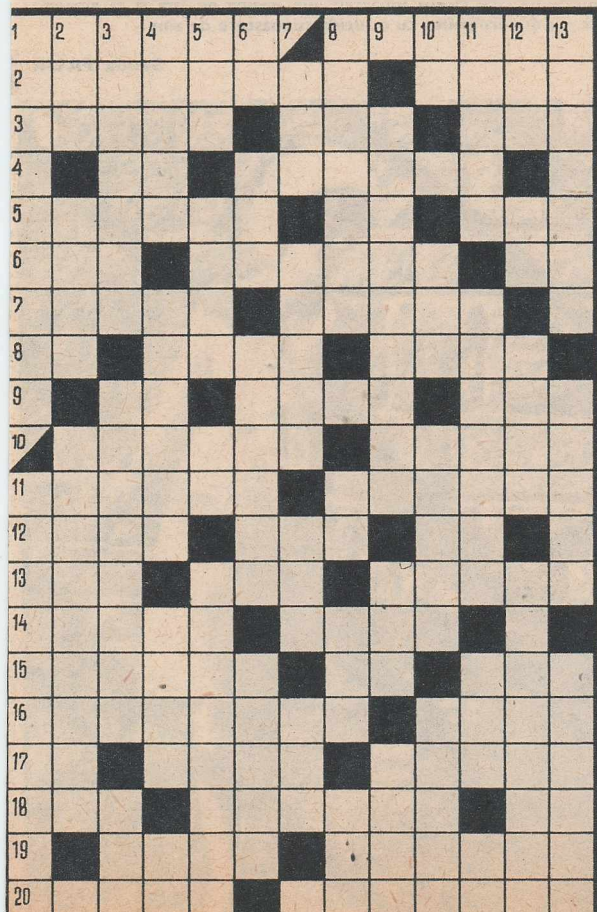
Oamenii de știință români care au adaptat cuvîntul francez lentille dîndu-i rostirea lentilă au îmbogățit fără să vrea familia substantivului linte. Într-adevăr, linte provine din lenticula (= linte mică), un diminutiv latin. Orice roman simțea înrudirea dintre lentem și lenticula, dar astăzi nu e la fel de ușor să-ți dai seama de înrudirea dintre linte și lentilă.

Sorin STATI

și biciclistii. Mai puțin normal este doar faptul că felinarul obligatoriu la căruțe, ca și farul la bicicletă au constituit foarte rare excepții. Urmările nu s-au lăsat așteptate. Șoferul Florea Ion, ca să evite în ultima clipă o saretă fără lumină și «ochi de pisică», a virat brusc și a intrat în șanțul șoselei, accidentînd grav o persoană și avariindu-și mașina. De ce n-au luat încă președinții cooperativelor agricole de producție măsura ca toate căruțele să aibă felinare? Este o obligație a lor!

Avem o legislație corespunzătoare cerințelor unei circulații chiar mai intense decît cea pe care o avem astăzi. Dar numai atunci cînd aplicarea ei strictă va fi urmărită de toți factorii ce răspund de buna ei desfășurare vom asista și la reducerea corespunzătoare a «intîmplărilor» de pe șosele, soldate deseori cu pierderi de vieți, răni grave, pagube materiale. Și, în plus, dacă toți conducătorii de autovehicule, de căruțe, de tractoare, s-ar înscrie în limitele legalității, fără îndoială că fiecare în parte ar beneficia de prevederile care permit și circulația cu viteză sporită.

AI. MAXIMILIAN

s f a t u l m e d i c u l u i

CUM PREVENIM NAȘTEREA PREMATURĂ

de conf. dr. N.N. GHEORGHIU,
directorul Maternității Filantropia

O sarcină normală este urmată în mod firesc de nașterea unui făt viguros și la termen, adică la sfîrșitul lunii a IX-a.

Se socotește făt normal copilul cu o lungime de 50 centimetri și o greutate de circa 3 300 grame.

Nou-născuții cu o greutate sub 2 500 grame și lungimea sub 47 centimetri sînt socotiți prematuri — născuți în lunile a VII-a sau a VIII-a.

Fătul imatur sau «prematu» are temperatura corpului mai scăzută, iar adaptarea sa la mediul exterior este mai dificilă din cauza mijloacelor de apărare reduse. Din aceste motive copilul este mai expus la infecții respiratorii, cutanate, oculare și altele. Și în privința alimentației prematurul este mai delicat, el necesitînd o serie de îngrijiri în secțiile de specialitate ale maternităților și spitalelor de copii. Cunoșcînd toate aceste lucruri este lesne de înțeles de ce trebuie să ducem o luptă organizată și susținută pentru combaterea nașterilor premature.

Faptul că fătul prematur rezistă mai greu la traumatismele uneori inerente nașterii, explică de ce, cu toate precauțiile luate la naștere, viabilitatea acestor copii nu este de 100 la sută.

Pentru a ști însă cum putem preveni nașterea prematură este necesar să cunoaștem principalele ei cauze.

Nașterea se poate întrerupe uneori prematur din cauza unor condiții defavorabile ale mediului înconjurător matern. Aici pot fi încadrate unele traumatisme, ca cele neuropsihice (emoții, spaimă); unele afecțiuni ginecologice (uter incomplet dezvoltat, anormal deviat, fibroame uterine); infecțiile cronice ca: sifilisul, malariala, tuberculoza; infecțiile acute, cum sînt: gripa, hepatita epidemică; bolile grave de inimă; incompatibilitatea de factor R.H. și de grup sanguin; sarcina toxică etc.

Trebuie să mai amintim în aceeași categorie de factori inflamațiile utero-anexiale ce urmează în-

treruperilor repetate de sarcină; alimentația insuficientă sau nerațională din care lipsesc unele proteine, vitamine; în fine, se mai pot adăuga anumiți factori privind felul de viață, climatul familial. Consultul medical și în special controlul periodic ginecologic sînt cele mai sigure mijloace pentru depistarea și tratarea bolilor care pot favoriza o naștere prematură.

De asemenea se pot trata din vreme bolile endocrine, nervoase, se pot depista unele boli profesionale, ca intoxicațiile cu arsen, plumb, și se pot evita intoxicațiile cu alcool, tutun. Pînă la naștere, femeia gravidă va fi supravegheată atent pentru a preveni și trata eventualele boli acute ocazionale, unele deficiențe hormonale etc.

În timpul sarcinii se vor evita și combate carențele de vitamine, de proteine, de calciu, iod, fier, printr-o alimentație completă, la care se adaugă vitaminele A, C, E, și D2. Medicul și moașa vor învăța grvida cum să-și alcătuiască meniurile în toate anotimpurile anului.

Se vor evita traumatismele, chiar mici, care, provocînd contracții uterine, pot duce la nașterea prematură.

Munca femeii gravide va trebui să fie și ea corespunzătoare stării ei.

Pentru a preveni nașterea prematură este indicat ca grvida să nu fie supusă intervențiilor chirurgicale în toată această perioadă.

Trebuie să subliniem și faptul că eforturile medicului de policlinică, circumscripție, medicamentele și măsurile de igienă prescrise trebuie să fie susținute și de familia gravidei, în special de soțul acesteia, care e bine să facă toate eforturile pentru ca viitoarea mamă să nu fie expusă vreunui traumatism psihic sau fizic, unei munci casnice neraționale. De mare importanță pentru prevenirea prematurității este controlul medical periodic al gravidei, despre care am vorbit în «Flacăra» nr. 47.

RECORD?

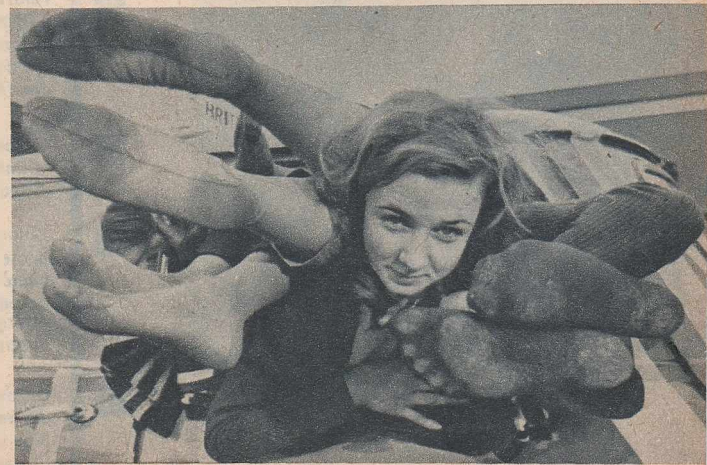
Prima imagine: 24 oameni tineri — 13 fete și 11 băieți — s-au așezat pe caldarîm. În spatele lor, un automobil. Într-un plan mai îndepărtat, alți tineri, mult mai numeroși, în postura unor spectatori care așteaptă parcă ridicarea cortinei sau fluierul arbitrilor la începerea unui meci.

A doua imagine: un cap de fată, strîngulat printre gâmbel și călpile cîtorva perechi de picioare, a rămas în afara mașinii, în care, pe cît se pare, n-a mai încăput.

A treia imagine — lipsește. Dar ne închipuim cum ar arăta dacă ar cuprinde mașina și pe cei 24 de tineri după această tentativă de egalare a unui «record mondial».

Căci, după cum ne lămurește textul însoțitor al fotografiilor, despre așa ceva e vorba: cei 24 de tineri, studenți la colegiul «Medway» din Chatham (S.U.A.), s-au hotărît să egaleze recordul mondial de clăie peste grămadă, adică de înghesuire a cît mai mulți oameni într-un singur automobil. Și ca să nu credem că e vorba de un sport neînsemnat, aflăm că el e împărțit și pe categorii, tentativa de la Chatham vizînd clasa de automobile denumită «Mini».

Ce fel de însușiri fizice și sufletești dezvoltă «sportul» care duce la asemenea recorduri, nu scrie în textul acestor fotografii. Lăsăm cititorilor dreptul și bucuria de a le ghici.

cum ne îmbrăcăm ?

1

2

3

4

Obosită de geometrismele rigide ale d-lui Courrèges, saturată de travestiurile masculinizante la care și-a supus aplețele, moda e hotărâtă — pare-se — să-și ia revanșa. Se suspină după grație, se apelează din nou la stilul feminin, mai ales în ce privește rochiile festive. Moda actuală recomandă acestora multă cutezanță — de la decolteuri pronunțate la fuste ce lasă să se vadă genunchiul, dar dați-ne totuși voie să spunem: rareori o modă a putut duce la exagerări și interpretări atît de riscante. Și poate ca rareori i s-a cerut sfintei, binecuvîntatei măsuri să acționeze atît de energic în modă ca acum.

— Așadar, e ora voalului și a dantelelor, a catifelelor și a mătăsurilor sclipitoare, cu fir de aur, de argint sau celofan insinuat în țesătură, e ora umerilor decolțați, a rochiei susținute printr-o bretea prinsă după gît. Dar, atenție: fetele tinere își vor trăda prospețimea vîrstei, iar persoanele prea pline își vor acuza silueta dacă se vor lua ad litteram după aceste indicații.

— Linia rochiilor e generoasă, îngăduitoare cu micile noastre imperfecțiuni și adaptabilă oricărei siluete: rochia pe corp, ușor evazată — rochia furou, cum o numesc specialiștii — îmbracă bine orice siluetă, orice vîrstă. Fetele, ca și femeile tinere cu o linie suplă, vor putea alege o altă croială, foarte la modă: talia tăiată sus, corsajul mic, de sub care pornește rochia largă, în bie. Creatoarea Consuela Rugină de la F.C.T.-București — pe care am consultat-o — ne-a arătat o foarte tinerească rochie concepută pe această linie, o rochie dintr-un voal bleu-lavand, pusă pe un satin de aceeași nuanță, cu corsajul brodat cu mărgelile, și ele de aceeași culoare, cu un decolteu ușor rotunjit, fără mîneci.

— Se poartă încă, foarte mult, broderiile din strasuri, perle, pietele, mărgelile aplicate pe rochie, se poartă în general mult bijuteriile vizibile — cercei pandanți cu bule mari, cu franjuri, se poartă brățări, cataramă și nasturi din mărgelile. Folosite fără măsură, gablonțurile pot efectiv distruge armonia unei ținute elegante. Rochia să aibă fie gulerul și manșetele, fie corsajul, fie bretelele brodate cu mărgelile, dar nicicum toate laolaltă. Dacă purtăm cercei și o broșă asemănătoare, nu mai e nevoie de colier. Creatoarea Raia Solomonică recomandă, de pildă, o rochie neagră, simplă, rotunjită pe gît, fără mîneci, cu un cordon lat bătut în piatră, strasuri și mărgelile. Nici o altă podoabă în plus! Pentru o persoană mai în vîrstă, o rochie de culoare închisă, dreaptă, cu un plastron brodat cu mărgelile în aceeași nuanță.

— Culorile la modă: se mențin pastelurile (cu preferință pentru un bleu-gri, puțin prăfuit) dar au apărut și culorile tari, intense — roșul, movul, ciclămenul fuxia; se poartă culoarea piersicii și a mandarinei. Și, nicicînd demodabile, veșnic tinere și elegante — negrul și albul.

Două cuvinte despre accesorii: poșetele sînt mici, eventual din materialul rochiei și de asemeni brodate cu mărgelile; pantofii — deși evident cu virful neascuțit, cu tocul mai scund și mai lat, își pot permite să aibă pentru seară o linie mai fină, mai decolțată. Pot fi făcuți și din satul rochiei și pot avea o fundă din rips sau o cataramă din strasuri.

Dar demonstrațiile concrete rămîn cele mai funcționale. Să privim deci împreună cele cîteva fotografii din pagina de față și să alegem: cu grijă, cu discernămint, cu o lucidă cunoaștere de sine...

Sanda FAUR

1

Cînd sînt folosite cu măsură, broderiile cu mărgelile (în cazul de față negre, pe o rochie bleu-gri sau de culoarea piersicii) pot fi de un mare efect. Modern, pentru orice vîrstă.

2

Pentru un revelion de gală, pentru o femeie ce a împlinit 30 de ani, o rochie din satin turcoise, cu umerii decolțați, cu un guler rulat ce ține loc de bretea, cu lărgimea provenită din cuta din față. Original, pretențios.

3

O combinație interesantă de țesături și culori, o linie ușor evazată, cîteva bijuterii la modă. Cere mult șic personal și o siluetă perfectă.

4

Chiar și o persoană cu talia mai puțin fină poate fi avantajată de această rochie cu jachetă — dintr-un material negru, sclipitor cu decență, rochia e fără mîneci, jacheta are guler cu revere și ambele sînt bordate cu un fir subțire de pasmanterie. Clasic, nedemodabil.

5

Un deux-pieces din dantelă albă, cu o eșarfă din voal, pe care îl vom putea purta la fel de bine la revelion ca și la un concert, la teatru. Elegant, discret.

CONSUMAȚI DULCEȚURI ȘI GEMURI DIN FRUCTE

produse din:
gutui,
prune,
caise,
piersici,
mure
etc.

HRĂNITOARE
BOGATE ÎN
VITAMINE

„idealuri“ și „amănunte“ ...

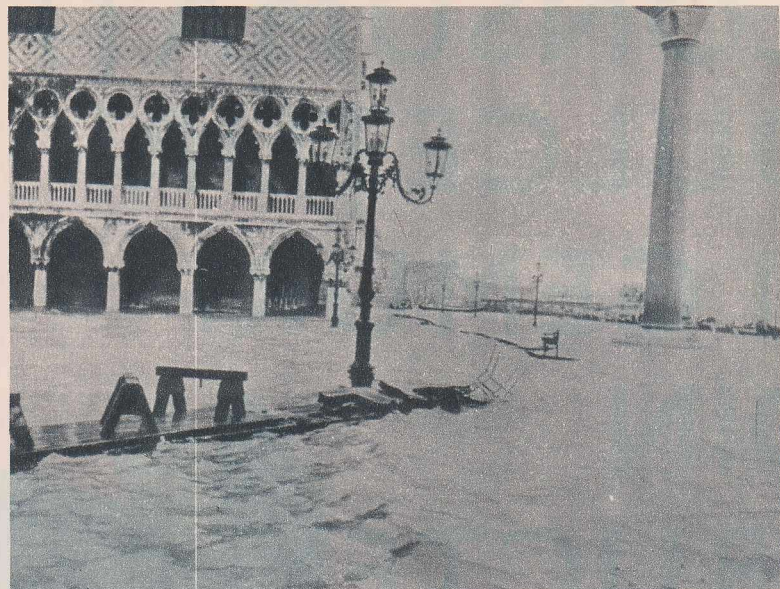
Salazar a făcut declarații... Pe o pagină întreagă din *Le Figaro*, în cadrul unui interviu, șeful guvernului de la Lisabona și-a expus părerea în legătură cu diverse probleme internaționale și mai ales despre chestiunea «prezenței portugheze în Africa». Spinoasă chestiune, iar abordarea ei se voia un răspuns, o încercare de ripostă la condamnarea concentrică a colonialismului portughez. «Știm că lumea ne vede dintr-un anumit unghi și, în general, ne este ostilă», recunoaște Salazar, exprimându-și speranța că, până la urmă, lumea va înțelege modul cum acționează Portugalia pentru a-și menține «fizionomia sa pluricontinentală». S-a născut, așadar, în acest interviu, o nouă variantă a teoriei după care coloniile acaparate de Lisabona în Africa ar fi «provincii portugheze de peste mări». Deci, pluricontinentalism! Aceasta ar fi platforma de pe care trupele portugheze apără în Africa «principiile și idealurile» la care se referă Salazar în interviu, fără să menționeze că rezistența africanilor față de aceste idealuri colonialiste obligă Portugalia să trimită în coloniile ei un corp expediționar care numără aproape 150 000 de ostași. Dar în asemenea «amănunte» nu s-a intrat; în interviu s-a pomenit numai de principii. Și totuși, chiar limitându-se la planul generalităților, redactorul de la «Le Figaro» a adus în discuție termeni neagreați de interlocutorul său. «Ce credeți despre Africa decolonizată?» — l-a întrebat pe Salazar. Tonul răspunsului a fost pătruns de iritare. Țările africane — a replicat Salazar referindu-se la tinerile state naționale — n-au stabilitate politică și economică; această stabilitate «nu există decât acolo unde negrul este susținut (!?)

de o suveranitate străină». Răspunsul a refuzat menținerea în discuție a termenului de decolonizare, dar atât prin asta, cât, mai ales, prin conținutul său, el a exprimat esența ideologiei colonialiste. Printr-o răsturnare a valorilor, colonialiștii portughezi atribuie stabilitate propriilor lor poziții din ce în ce mai instabile. În decembrie 1964, când forțele patriotice din Mozambic au pornit lupta de eliberare națională, Salazar declara că știrile despre răscălă sunt «false și fabricate în exterior». Dar astăzi forțele patriotice controlează două dintre cele cinci provincii ale Mozambicului. Nici asemenea «amănunte» n-au fost pomenite de premierul portughez.

În încheierea interviului, redactorul de la «Le Figaro» l-a întrebat pe Salazar dacă, nici în prezent, regimul său nu vede posibilitatea unui dialog cu «opoziția constructivă». Salazar: «Aș dori să nu răspund la întrebare». Se poate presupune că motivul acestei abțineri este în legătură cu reacțiile critice tot mai frecvente ale opiniei publice portugheze în fața consecințelor interne și externe ale războiului colonialist din Africa. Recent, un grup de 118 personalități ale opoziției s-au adresat președintelui Portugaliei, Americo Thomaz, cerându-i demiterea lui Antonio Salazar din funcția de premier. Conducătorii grupului declară că: «Guvernul Salazar n-are nici competență, nici autoritatea morală, nici prestigiul și nici inteligența necesară pentru a rezolva problema decolonizării». Această declarație a apărut și în «Le Figaro». La numai cinci zile după publicarea interviului amintit...

Eugen POP

Partizani angolezi într-o pădure din regiunea Cabinda.

Piața San Marco acoperită de apă.

„okeanos se plînge pe canale“ ...

Urgia abătută asupra unor regiuni ale Italiei a pricinuit mari daune — în special Florenței și fermecătorului oraș al canalelor și gondolilor. Patrimoniul artistic al acestor adevărate cetăți ale artei, cunoscut în lumea întreagă, a avut și el de suferit de pe urma calamității. La Veneția, mai mult ca oriunde, se pune problema salvării orașului însuși. În afară de faptul că aici se remarcă an de an o cufundare, imperceptibilă dar îngrijorătoare, în prezent digurile dinspre Adriatică sunt complet distruse, iar marea poate oricând să se năpustească din nou, nimicind totul în furia ei.

Veneția a fost ridicată în mijlocul unei lagune, la o distanță de 4 km de țărnișă și la 2 km de marea liberă, de către cei care fugeau din cetățile vecine spre a se adăposti de năvălirile barbare. Construită pe un arhipelag format din 118 insule, despărțite de 160 canale peste care trec 400 de poduri, ea a devenit în decursul vremii unul din statele puternice ale peninsulei Italiei întinzându-și dominația până la Padova și Bergamo și punând stăpînire pe multe insule din Adriatică și Mediterana. Începînd din secolul al XIII-lea, Veneția a devenit republică independentă, menținîndu-se astfel pînă în 1797, cînd Napoleon o cedează Austriei; în 1866 se alipește la regatul Italiei.

Deși locul părea să nu ofere prea mari avantaje omului, Veneția s-a dezvoltat, devenind un oraș prosper, a cărui frumusețe rămîne unică pînă în zilele noastre. Arta care a înflorit aici se deosebește profund de cea din restul Italiei. În arhitectură se observă o influență bizantină; astfel este biserica San Marco, iar stilul gotic atît de răspîndit în restul peninsulei capătă aici o notă aparte, remarcîndu-se printr-o mare bogăție de elemente decorative și de culori. Cele 200 de palate care mărginesc principalul canal al orașului, — Canal Grande — lung de 3 800 m și larg de 30-70 m, și-și oglindesc siluetele în apa lui, sînt toate în stil gotic, cu acest specific venețian. Dintre ele se detașează prin originalitate și frumusețe Palatul Dogilor, ce domină parcă întreaga Veneție.

Priveliștea de neuit a orașului din lagună, cu încintătoarele lui edificii, constituie o mare atracție pentru turiști. Din nefericire însă orașul suferă pentru că nu se acordă suficiente mijloace materiale pentru întreținerea lui ca monument de cultură. Este de ajuns să ne gîndim numai la faptul că uriașele «murazzi» — diguri ridicate aici încă de pe la 1773, cînd statul venețian își trăia apusul, au fost lăsate în părăsire, vreme de cel puțin 30 de ani, ca să nu mai amintim că măsurile luate în delta Padului împotriva inundațiilor sînt neindeslătore, siguranța întregii regiuni fiind mereu în primejdie. După cum arată de asemeni ziarul italian, lasă de dorit adesea și curățenia canalelor. Cei care au vizitat în timpul verii Veneția, cu termecătoarele

sale împrejurimi — plaja de la Lido, Murano (vestit încă din secolul al XII-lea pentru producția sticlăriei de artă și a mozaicurilor sale fine), Burano, centru pescăresc sau pitorescul Torcello ori Chioggia — păstrează, alături de o amintire frumoasă, și alta — mai puțin plăcută — a miasmelor.

Calamitățile din acest noiembrie impun cu și mai multă acuitate luarea unor măsuri de natură să redea Veneției strălucirea ei de totdeauna și s-o pună la adăpost de primejdia dezastrelor, cu atît mai mult cu cît ea constituie și în prezent un important centru cultural și artistic, unde an de an au loc diferite manifestări internaționale. Deocamdată însă, ca în cunoscutul sonet eminescian: «Okeanos se plînge pe canale...»

Veronica RUSSO

În delta fluviului Po au continuat să se producă mari inundații soldate cu pagube materiale. În fotografie: locuitorii din Scardovari sînt scoși din locuințele lor cu ajutorul bărcilor de salvare.

din dedesubturile unui crah ...

Recentul crah al băncii libaneze «Intra» a dezvăluit, printre altele, unul din substraturile operațiunii denumite delicat de ziarele britanice «transferul de suveranitate din Abu Dhabi» (adică detronarea emirului Shakhbut și instalarea fratelui său, șeicul Zeid, la cirna principatului din Golful Persic).

Șeicul Zeid a fost, alături de cițiva oameni de afaceri din Arabia Saudită, unul dintre acei acționari ai băncii libaneze «Intra» care, cerînd rambursarea sumelor depuse, au declanșat uriașul val al operațiunilor de retragere a depunerilor și prin aceasta falimentul celei mai mari bănci din Orientul Mijlociu — acțiune pusă în legătură de presa libaneză cu presiunile exercitate de cercurile reacționare arabe asupra Libanului pentru a-l determina să adere la proiectul «pact islamic». Așadar, zelul șeicului din Abu Dhabi de a se conforma planurilor Arabiei Saudite — observa presa arabă — a fost, prin «episodul Intra», dovedit.

Cu totul altfel acționa fostul emir al principatului. E drept că el nu făcea nici o deosebire între bugetul statului și veniturile sale personale. Pînă acum cițiva ani faptul nici n-avea consecințe prea mari: conținutul vistieriei statului era relativ tot atît de modest ca și cel al pungii emirului. Cu opt ani în urmă însă în apele de coastă ale emiratului, apoi în nisipurile deșertului Arabiei, care fac parte din teritoriul său, au fost descoperite imense zăcăminte de petrol (după ultimele aprecieri e vorba de peste 4 miliarde de tone). Societățile de afaceri engleze și americane s-au grăbit atunci să promită lui Shakhbut cite o liră sterlină pentru fiecare tonă de țitei extrasă. Tîrgul i s-a părut avantajos emirului, dar el a pretins plata numai în aur (sau rupii indiene — singura monedă care-i inspira încredere).

Din sumele uriașe ce i-au revenit emirul n-a alocat nici o liră pentru dezvoltarea economică a principatului sau pentru ridicarea nivelului de trai al populației sale. Făcînd bilanțul domniei de 38 de ani a lui Shakhbut, un ziarist înscria printre puținele opere de «modernizare» a vieții în Abu Dhabi amenajarea în palatul regal a unei... instalații tehnico-sanitare cu apă.

«Consiliul familiei domnitoare» l-a debarcat de pe tron în urmă cu puțin timp, după cum se știe, imbarcîndu-l în schimb pe iahtul său personal, care l-a transportat în Anglia. Operațiunea s-a încheiat prin venirea la putere a fratelui său, șeicul Zeid, iar «menținerea ordinii» pe tot parcursul acțiunii a fost asigurată de Trucial Oman Scouts — unitate comandată de ofițeri britanici. De altfel, anumite cercuri din Londra n-au fost străine de această operațiune, ale cărei motive erau astfel rezumate de publicația tunisiană *Jeune Afrique*: «Anglia nu era neliniștită de spiritul conservator pînă la arhaism al lui Shakhbut, ci mai degrabă de lipsa lui de sulețe și de înțelegere față de noua strategie britanică la est de Suez, care își intensifică manevrele în scopul apărării intereselor sale în regiunea Golfului Persic după renunțarea la baza militară din Aden».

Noul șeic s-a arătat în schimb deosebit de receptiv la intențiile Londrei de a grupa în jurul Arabiei Saudite numeroasele principate, sultanate, emirate, șeicate de pe coastele Golfului Persic. La scurtă vreme după înscăunare șeicul Zeid primea pe cei șase emiri de pe coasta Omanului, pe prinții moștenitori ai Qatarului și Bahreinului, care în mod oficial veneau să-l felicite pentru urcarea pe tron, dar despre a căror întîlnire observatorii au vorbit ca de «o nouă și semnificativă manifestare a diplomației britanice».

Corneliu VLAD

din nou goana după aur

Întinderile imense și încă puțin explorate ale Braziliei centrale își dezvăluie treptat comorile. Cea mai recentă descoperire de acest gen se situează în valea râului Tapajós, afluent al Amazonului. În această regiune puțin populată din sud-vestul statului brazilian Para (care se învecinează spre sud cu faimosul Mato Grosso), pe o întindere de peste 2.000 kmp, bîntuie în prezent «febra aurului». Ca și altădată în California sau Alaska, mii de căutători de aur (denumiți aici «garimpeiros») înfruntă — dornici de o îmbogățire rapidă — atît vicisitudinile naturii, cît și «legea junglei». Căci pe aceste meleaguri depărate de orașe (pînă la așezările căutătorilor de aur se urcă zile întregi pe fluviu, cu vaporășul) autoritatea organelor statului este mai mult nominală și, deseori, neînțelegerile sau rivalitățile se rezolvă cu revolverul în mînă, iar cimitirele se înmulțesc.

După cum arată ziarul *O Estado de São Paulo*, în această regiune se extrage lunar o tonă de aur și totuși căutătorii de aur duc, în marea lor majoritate, o viață

plină de lipsuri. O parte dintre ei sînt simpli angajați, muncind pentru cei care au avut șansa să descopere anterior un filon bogat. Banii ciștițați sînt fie cheltuiți pentru procurarea — la prețuri uneori înzecite — a celor necesare traiului (aduse de la mari distanțe, pe apă sau cu avionul), fie risipiți în localurile de petrecere din Santarém sau Itaituba, acest din urmă oraș devenind o efervescență capitală a Eldoradoului brazilian. Adevărații profitorii sînt tot felul de comercianți și misiți, care-i aprovizionează pe garimpeiros sau le achiziționează la prețuri derizorii aurul extras. Lor li se alătură giuvaergii, care transformă pe loc aurul ieftin în bijuterii, precum și o întreagă faună de aventurieri atrași de mirorul afacerilor și loviturilor posibile.

Cel mai puțin beneficiază de pe urma exploatării acestei bogății statul și poporul brazilian. Se estimează că, anual, țara pierde 300 milioane de dolari, reprezentînd valoarea aurului transferat prin contrabandă peste hotare.

N. VĂLEANU

procesul „maimuței” continuă

«Este ilegal ca vreun profesor sau instructor din vreo universitate, colegiu, școală publică sau altă instituție de stat subvenționată în întregime sau în parte din fonduri publice să predea teoria sau doctrina conform căreia omenirea se trage dintr-un ordin inferior de animale».

Oricît de ciudat ar părea la prima vedere, acest paragraf face parte dintr-un cod de legi în vigoare în plin secol al XX-lea.

Este vorba de statutul anrievoționist aplicat în trei state din S.U.A. — Arkansas, Mississippi și Tennessee. Statutul acesta, care neagă orice valabilitate a teoriei științifice despre descendența omului din maimuță, cuprinsă în lucrarea lui Charles Darwin «Despre originea speciilor», este din nou obiectul unei aprinse controverse în amvoane, presă și tribunale. Controversa din Arkansas a fost stîrnită de Susan

Epperson, o tînră profesoară de biologie de la Școala superioară centrală din Little Rock. Ea susține că guvernatorul statului i-a îngrădit dreptul său constituțional cu privire la libertatea de a vorbi, interzicîndu-i să predea teoria evoluționistă în școală. Deși în fața tribunalului i s-a dat dreptate Susanei Epperson, procurorul general a făcut apel împotriva respectivei decizii la începutul lunii septembrie, cazul aflîndu-se în prezent în plină dezbaterere.

Această confruntare nu s-a limitat însă la sălile tribunalelor, ea transformîndu-se curînd într-o adevărată discuție publică. Firesc, politicienii au intervenit și ei. Guvernatorul statului, Faubus, a declarat că el crede în Biblie iar legea îi protejează pe studenți contra profesorilor neconformiști. Bruce Benett, procurorul general, merge mai departe: «Evoluția, spune el,

este o doctrină ateistă. Tot ce vrea Susan Epperson este să susțină o doctrină ateistă».

Puțini politicienii din statele sudiste au avut însă curajul, din considerente electorale, să exprime o opinie în favoarea tinerei profesoare, scrie ziarul «Times».

Asociația educației din Arkansas, de care aparține Susan Epperson, speră ca procesul să fie adus în fața Tribunalului suprem al S.U.A., pentru ca hotărîrea acestuia să anuleze legile retrograde din cele trei state. Panica produsă însă de discuțiile care au avut loc l-a făcut pe superintendentul statului pentru instrucția publică să recurgă la măsuri ca retragerea temporară a enciclopediilor din bibliotecile școlilor publice, deoarece conțin afirmații în legătură cu teoria evoluționistă.

G. MANTU

După tratative dificile a fost realizat la Bonn un acord privind «marea coaliție» dintre partidele creștin-democrat și social-democrat, menită să ducă la constituirea unui nou guvern vest-german, condus de Kurt Georg Kiesinger (fotografia din stînga). Liderul partidului social-democrat, Willy Brandt (fotografia din dreapta) urmează să preia postul de vicecancelar și ministru de externe.

din lume adunate

Business Week este un săptămînal al cercurilor financiare și comerciale din Statele Unite care se presupune că și-a asumat misiunea de a ține la curent aceste cercuri cu principalele evenimente economice petrecute în decurs de opt zile. Ultimul număr ține să-și informeze cititorii asupra unor evenimente petrecute astă-vară. Cum se explică această mult întîrziată aducere în actualitate? Lucrurile încep să se clarifice dacă ne oprim puțin asupra conținutului informației. Săptămînalul arată că astă-vară, cînd situația economică a Angliei dădea acute semne de înrăutățire, «Statele Unite au forțat guvernul englez să impună măsuri de austeritate severe sub amenințarea că, în caz contrar, Washingtonul își va retrage sprijinul financiar acordat Angliei». *Business Week*, adăugînd unele detalii, afirmă că, imediat ce situația creată a devenit cunoscută la Washington, președintele Johnson a cerut să fie scoasă la iveală așa-numita «listă» care cuprinde angajamentele secrete asumate de guvernul englez în cadrul negocierilor din toamna anului 1964 cu privire la o serie de măsuri economice de austeritate care urmau a fi luate în schimbul ajutorului financiar acordat de urgență lirei sterline. Este drept că o asemenea dezvăluire poate fi considerată intrucțivă o știre de actualitate, chiar și după cîteva luni de la consumarea evenimentului. Ceea ce apare la început de neînțeles este interesul săptămînalului în cauză de a difuza acum această știre. S-ar putea presupune că cineva are interesul să demonstreze cititorilor săptămînalului că guvernul Statelor Unite nu a risipit în acest caz banii fără să ceară, în afara dobinzilor de rigoare, și angajamente de-a dreptul politice, care afectează suveranitatea țării debitoare, deci că au fost respectate tradițiile americane în materie de «ajutoare». Sigur

este însă că publicitatea acordată episodului de către «*Business Week*» este de natură să neliniștească guvernul englez aflat și așa sub focul presunilor și nemulțumirilor create de impopularele măsuri de austeritate. Acum, opinia publică britanică are ocazia să afle că ele au fost impuse din afară, de către aliatul american, ceea ce nu poate să nu le facă de două ori impopulare. Dovadă, modul plin de enervare în care presa engleză a reacționat față de cele «elate» în săptămînalul american.

*

La cartierul general al forțelor navele americane din Vietnamul de sud au fost găsiți într-un frigider... 20 milioane dolari. Nu este vorba de o metodă nouă pentru conservarea dolarilor ce se scurg în Vietnamul de sud în vederea subvenționării războiului de agresiune. Banii erau păstrați acolo de căpitanul Archie Kuntze judecat actualmente pentru tranzații valutare ilegale. Kuntze era însărcinat cu plata agenților secreți întreținuți de S.U.A. Numai că el primea banii în piaștri sud-vietnamezi. «Am schimbat bani pentru nevoile agenților, a declarat el tribunalului. Nu am cîștigat nimic pentru mine, nici măcar un cent». Dar cui aparțin cei 20 milioane dolari? Agenților, răspunde Kuntze. Ar trebui, pentru restabilirea adevărului, să fie audiată întreaga rețea de agenți ai S.U.A. din Vietnamul de sud. Evident, serviciile competente nu pot fi de acord cu deconspirarea lor. Și pe deasupra nici nu poți pune bază pe mărturiile unor mercenari de soiul acesta. Ce te faci dacă întreaga rețea s-a ocupat, între altele, sub conducerea lui Kuntze, cu traficul valutar? Există toate șansele ca sus-numitul căpitan să fie pus la... frigider cu sau fără martori.

Nicolae URECHE

Două produse superioare fabricate din uleiuri vegetale de cea mai bună calitate. Se pot folosi cu succes în alimentația zilnică, în prăjituri și preparate culinare. Cereți pretutindeni margarina vitaminizată: IDEAL și MARGA. Costă numai 4 lei pachetul de 250 grame.

Dimineata, la prânz și seara

MARGARINA IDEAL ȘI MARGA

Costă numai 4 lei pachetul de 250 grame

IDEAL ȘI MARGA